

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis Stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (6o.)

18 listopada 2020 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie „Raportu z wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przez Polskę za 2019 rok”.
2. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (druk senacki nr 253, druki sejmowe nr 644, 671 i 671-A).
3. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w sprawie udziału w niektórych wyborach przez obywateli jednego Państwa zamieszkujących na terytorium drugiego Państwa, podpisanej w Warszawie dnia 29 maja 2020 r. (druk senacki nr 242, druki sejmowe nr 487 i 600).
4. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, w celu umieszczenia Honorowych Dawców Krwi – Zasłużony dla Zdrowia Narodu w katalogu osób uprawnionych do ulgi w transporcie publicznym kolejowym (P10-38/20).
5. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, celem stworzenia nowej instytucji – społecznego opiekuna zieleni (P10-39/20).
6. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych, w celu uporządkowania podmiotowego ustaw oraz zmiany ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej w celu ustanowienia następcy prawnego Komisji Majątkowej (P10-42/20).
7. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, w celu umożliwienia niektórym kredytobiorcom zawieszenia spłaty kredytów bankowych (P10-47/20).
8. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny oraz zmiany ustawy z dnia 22 kwietnia 1964 r. w sprawie wstrzymania biegu przedawnienia w stosunku do sprawców najcięższych zbrodni hitlerowskich popełnionych w okresie drugiej wojny światowej, w celu uporządkowania przepisów ustaw (P10-49/20).
9. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, w celu zniesienia podatku od zysków kapitałowych (P10-51/20).

(Początek posiedzenia o godzinie 12 minut 37)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Aleksander Pociąg)

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIĄG**

Szanowni Państwo, bardzo proszę o kilka minut wyrozumiałości, ponieważ mamy problemy związane z logowaniem się kolegów do systemu zdalnie.

(Rozmowy na sali)

Witam pana marszałka Seweryńskiego, który nam się tutaj pojawił na ekranie.

Czy pan marszałek nas słyszy?

(Senator Michał Seweryński: Dzień dobry. Słyszę bardzo dobrze, Panie Przewodniczący.)

Bardzo się cieszę.

Jeszcze chwilę poczekamy, bo niektórzy koledzy nadal mają problemy. Tak że jeszcze chwila.

(Rozmowy na sali)

Witam wszystkich państwa na kolejnym posiedzeniu Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Witam gości obecnych na dzisiejszym posiedzeniu, witam pana ministra Piotra Wawrzyka i pana dyrektora Jana Sobczaka z Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Bardzo dziękuję za przybycie.

Mamy kworum, jak usłyszałem od pań z sekretariatu.

Bardzo proszę państwa senatorów o to, żeby podczas posiedzenia, jak zwykle, mieli włączone kamery, zwłaszcza gdy będziemy nad czymś głosować, i aby te kamery były tak ustawione, żeby było widać, kto bierze udział w posiedzeniu.

W razie problemów technicznych macie państwo udostępniony numer telefonu, pod który możecie dzwonić w celu otrzymania pomocy technicznej w podłączeniu się.

Chciałbym zapytać, czy są na sali lobbyści. Nie mamy takiej informacji, nie ma takich osób.

W związku z tym rozpoczynamy nasze posiedzenie.

Bardzo proszę, nie wiem, czy pan minister, czy pan dyrektor... Bardzo bym prosił o zabranie głosu.

Jeszcze tylko gwoli ścisłości dodam, iż w pierwszym punkcie mamy rozpatrzenie „Raportu z wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przez Polskę za 2019 rok”.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW
ZAGRANICZNYCH
PIOTR WAWRZYK**

Dziękuję bardzo.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Państwo Senatorowie!

Bardzo dziękuję za możliwość wystąpienia przed państwem i przedstawienia głównych tez do raportu z wykonywania orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przez Polskę w ubiegłym roku.

Raport ten został przyjęty przez Radę Ministrów 11 maja br. i opublikowany na stronie internetowej oraz wydany w formie książkowej, którą tutaj mamy dla państwa. Raport jest ósmym z kolei przygotowanym przez pełnomocnika ministra spraw zagranicznych do spraw postępowań przed ETPCz, prezentuje działania podjęte w danym roku zarówno w samym Ministerstwie Spraw Zagranicznych, jak i przez resorty zaangażowane w wykonywanie przez Polskę orzeczeń trybunału oraz upowszechnianie standardów w zakresie ochrony praw człowieka wynikających z Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Na raport składają się zarówno dokumenty dotyczące wykonywania wyroków w sprawach polskich, przekazane w ubiegłym roku przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Komitetowi Ministrów Rady Europy, jak i inne informacje, np. prezentacja źródeł naruszeń stwierdzonych przez trybunał w wyrokach przeciwko Polsce czy też wykaz zmian w prawie i w praktyce, których wprowadzenie wydaje się niezbędne do wykonywania poszczególnych wyroków. Po raz pierwszy w raporcie zamieszczony został tabelaryczny wykaz wszystkich orzeczeń wydanych przez trybunał w ubiegłym roku w sprawach polskich wraz z krótkim opisem zarzutów bądź stwierdzonego naruszenia, to w załączniku czwartym. Tym samym chcieliśmy zwrócić większą uwagę na wszystkie orzeczenia, jakie zapadają w sprawach polskich. Należy bowiem mieć świadomość tego, że wiele ważnych rozważań trybunału oraz aktualnych standardów stosowania Europejskiej Konwencji Praw Człowieka znajduje się nie tylko w wyrokach, ale też w licznych decyzjach o niedopuszczalności, szczególnie tych stwierdzających niedopuszczalność skargi z uwagi na oczywistą bezzasadność.

Omawiany dziś raport pokazuje, że implementacja orzeczeń ETPCz jest procesem złożonym i wymaga podejmowania działań przez różne działy administracji rządowej, wobec których Ministerstwo Spraw Zagranicznych pełni rolę koordynacyjną i reprezentującą wobec Komitetu Ministrów. Kluczem do sukcesu w skutecznym wykonywaniu wyroków jest zatem dobra współpraca pomiędzy MSZ a podmiotami bezpośrednio odpowiedzialnymi za wykonywanie orzeczeń. Co więcej? Skuteczne wykonanie orzeczeń możliwe jest wyłącznie przy ścisłej i sprawnej, pełnej współpracy między władzą ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą. Często bowiem implementacja wyroku wymaga wprowadzenia zmian w prawie, a tutaj istotną rolę odgrywa nie tylko administracja rządowa, ale również parlament. Mamy tu też do czynienia z potrzebą zmiany praktyki stosowania prawa, która z kolei w efekcie dotyczy wymiaru sprawiedliwości oraz organów administracji publicznej.

Chciałbym zauważyć, że parlament może podejmować konkretne działania skierowane na implementację poszczególnych wyroków. Jako przykład obrazujący państwa rolę w tym procesie chciałbym przywołać właśnie senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu

w sprawach nieletnich, znajdujący się obecnie w pierwszym czytaniu w sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Przyjęcie tej nowelizacji pozwoliłoby na zamknięcie nadzoru nad wykonywaniem wyroku w sprawie Grabowski przeciwko Polsce, a przede wszystkim przyczyniłoby się do usunięcia luki prawnej i wzmocnienia w Polsce ochrony osób nieletnich pozbawionych wolności.

Przechodząc do prezentacji danych statystycznych, chciałbym poinformować państwa, że w roku 2019 zakończone zostało wykonywanie 41 orzeczeń trybunału, w tym 16 wyroków i 25 decyzji zatwierdzających ugody. Dzięki temu na koniec ubiegłego roku liczba orzeczeń wydanych przeciwko Polsce znajdujących się w procesie wykonywania po raz pierwszy w historii spadła poniżej 100 i wynosi 98. Dla porównania podam, że na koniec roku 2018 w wykonywaniu było równo 100 wyroków, rok wcześniej, czyli na koniec roku 2017 – 124 wyroki, na koniec roku 2016 – 223, a w roku 2011 – 924. Najwięcej spraw w wykonywaniu, podobnie jak dotychczas, dotyczy przewlekłości postępowań administracyjnych i sądownoadministracyjnych, a także przewlekłości postępowań cywilnych i karnych. Pozostałe sprawy pozostające w nadzorze komitetu to nieliczne wyroki z różnych zakresów tematycznych. W 2019 r. pełnomocnik przygotował we współpracy z właściwymi resortami 40 dokumentów informujących Komitet Ministrów o podejmowanych przez rząd działaniach w celu wykonania poszczególnych wyroków lub grup wyroków. Należy przy tym podkreślić, że obecnie liczba spraw znajdujących się w procedurze wykonania jest najniższa od 10 lat, a Polska znajduje się poza pierwszą dziesiątką państw członkowskich Rady Europy z największą liczbą orzeczeń w wykonaniu. Pokazuje to skuteczność reprezentacji procesowej sprawowanej przez MSZ oraz działań podejmowanych na rzecz wykonywania wyroków.

Na zakończenie chciałbym wyrazić nadzieję, że Senat będzie kontynuował, tak jak dotychczas, skutecznie i efektywnie swoje działania, że nadal będzie tak zaangażowany w wykonywanie wyroków ETPCz. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w dyskusji?

(*Senator Michał Seweryński: Ja bym chciał o coś zapytać, Panie Przewodniczący.*)

Bardzo proszę, pan marszałek Seweryński.

SENATOR

MICHAŁ SEWERYŃSKI

Chciałbym zapytać pana ministra, czy można by, chociażby jakoś ogólnie, scharakteryzować te trudności, które uniemożliwiają szybkie wykonywanie orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka?

PRZEWODNICZĄCY

ALEKSANDER POCIEJ

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

SEKRETARZ STANU

W MINISTERSTWIE SPRAW

ZAGRANICZNYCH

PIOTR WAWRZYK

Staralem się to troszeczkę zasygnalizować w swoim wystąpieniu, więc może ten wątek trochę rozwinę. Zwracam uwagę, że wykonywanie jest procesem złożonym, dlatego że można spotkać kilka problemów związanych z wykonywaniem. Pierwszy problem, najłatwiejszy do rozwiązania, można powiedzieć, to taki, gdy chodzi np. o wypłatę, o wypłatę odszkodowania. To jest stosunkowo łatwe, proste, bo można to po prostu szybko zrobić. Drugi to jest ten przypadek, o którym wspominałem, mówiąc o państwa inicjatywie legislacyjnej, mianowicie taki, gdy potrzebne jest po prostu wprowadzenie zmian w prawie. No i jest też trzeci element. Czasami jest tak, że wykonywanie wyroków wymaga zmiany praktyki orzeczniczej sądów krajowych bądź też sposobu podejmowania decyzji przez organy administracji publicznej, czy to rządowej, czy państwowej, czy samorządowej. To zależy od konkretnego przypadku. Zwracam też uwagę, że gdy mówimy, o czym wspominałem na końcu, o przewlekłości postępowań, to jest to element, który ma bardzo złożony charakter, bo z jednej strony to jest kwestia legislacji, z drugiej strony to jest kwestia decyzji sądowych, a z trzeciej wreszcie to jest kwestia decyzji prokuratorskich. Tak więc stopień trudności w wykonywaniu orzeczeń albo

też spraw, które się tu znajdują, jest duży, są one bardzo złożone i, tak jak sygnalizowałem, wykonywanie tych orzeczeń wymaga współdziałania ze strony wszystkich organów władzy publicznej: władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY

ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś jeszcze z państwa senatorów chciałby zabrać głos w tym zakresie?

Jeżeli nie, to ja pozwolę sobie zabrać głos.

Otóż pan minister wymienił wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 30 czerwca 2015 r. w sprawie Grabowski przeciwko Polsce, który dotyczył bezprawnego przedłużania pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich. Ale wydaje mi się, że najważniejszym wyrokiem jest wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 7 lipca 2015 r. w sprawie Rutkowski przeciwko Polsce, w którym trybunał w Strasburgu wskazał na systemowy charakter problematyki przewlekłości postępowań sądowych. Mówił o tym pan minister. To jest oczywiście bardzo złożony problem, ale niestety on w żaden sposób, mimo bardzo szumnego mówienia przez wiele lat o zmianach w polskim wymiarze sprawiedliwości robionych przez ministra sprawiedliwości, zresztą nie tylko ten problem, nie został rozwiązany, co zadaje kłam oficjalnej narracji, zgodnie z którą wszystkie te zmiany robione są po to, żeby usprawnić ten system. Wręcz przeciwnie, jeżeli chodzi o Sąd Najwyższy, ta przewlekłość... Sąd Najwyższy, który był jedynym... Czas oczekiwania tu się wydłużył. Jednocześnie nie ma w Sejmie – i to będzie moje pierwsze pytanie do przedstawicieli ministerstwa, do pana ministra – odpowiedniego narzędzia, a mogłoby to być np. w Sejmie, nie ma specjalnej komisji, która zajmowałaby się tymi sprawami. I chciałbym wiedzieć, czy ministerstwo podjęło jakiegokolwiek działania, nie wiem, w stosunku do marszałka, działania, które miałyby na celu zmianę tej sytuacji.

W tym kontekście muszę również poruszyć taką kwestię i tu też miałbym pytanie do pana ministra. Od 2017 r. prezes Trybunału Konstytucyjnego odmawia publikacji wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu w języku polskim, co jest niezgodne ze zobowiązaniami, jakie podjęliśmy, przystępując do

Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy. Chciałbym wiedzieć, czy ministerstwo podjęło jakieś działania zmierzające do tego, żeby zmienić ten stan rzeczy.

I kolejna sprawa, w kontekście Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, jak mi się wydaje, w tej chwili najbardziej paląca, tj. procedura wyboru naszego sędziego, sędziego polskiego do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Otóż ze względu na sposób procedowania, a mamy informacje od Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, także od przedstawicieli adwokatury polskiej, że w tej chwili, jeżeli chodzi o wybór sędziego, o postępowanie w Polsce, pojawiły się podobne problemy... Chciałbym przypomnieć, że organy Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy trzykrotnie odrzuciły listy polskich kandydatów do Komitetu Przeciwko Torturom. Sposób, w jaki te listy... Sposób procedowania, który de facto wykluczał bardzo duży krąg osób, oraz proponowanie tylko i wyłącznie ludzi zależnych od administracji i od dzisiejszego obozu władzy spowodowało to, że lista ta absolutnie bezprecedensowo została trzykrotnie odrzucona. W tej chwili te sygnały, o których mówiłem, dotyczące sposobu formowania listy kandydatów, 3 kandydatów, których mamy zaprezentować w przyszłym roku Zgromadzeniu Parlamentarnemu, również są niepokojące. Będąc członkiem komisji do wyboru sędziów w Zgromadzeniu Parlamentarnym Rady Europy, widziałem, że ostatnio ze względu na podobne niedociągnięcia trzykrotnie zostały odrzucone listy tureckie. Gdyby stało się to w stosunku do polskiej listy, byłby to dla nas kolejny zawód na arenie międzynarodowej. I chciałbym się dowiedzieć, czy w tym zakresie ministerstwo może powiedzieć nam coś uspokajającego, bo wiem, że takie pismo do pana ministra ze strony Fundacji Helsińskiej zostało przekazane i ja również formułowałem pisemnie moje obawy.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW
ZAGRANICZNYCH
PIOTR WAWRZYK

Dziękuję bardzo.

Może zacznę od ostatniej kwestii, bo ona jest stosunkowo łatwa do przedstawienia.

Panie Senatorze, procedujemy na podstawie tego samego dokumentu, na podstawie którego

w 2011 r. był wybierany polski sędzia do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Ten dokument w żadnym razie nie został zmieniony w sposób ograniczający udział podmiotów trzecich. Wówczas było wskazane, że nie ma udziału podmiotów spoza składu komisji, spoza składu zespołu w jego spotkaniach, wówczas też było wskazane, że są osoby pochodzące z ministerstw. A my poszliśmy w drugą stronę, tzn. taką, że są osoby wskazane przez urzędy, co sprawiło, że w składzie zespołu – jak wiadomo, bo on jest ogólnodostępny – są osoby spoza resortów. Tak więc myślę, że idziemy raczej w kierunku większej otwartości, niż to było w 2011 r.

W pozostałym zakresie zostały wprowadzone pewne zmiany, np. taka, że przewodniczącym zespołu była osoba pełniąca funkcję podsekretarza stanu, ja jestem przewodniczącym tego zespołu, ale mam funkcję sekretarza stanu. Taka zmiana została wprowadzona. Tak więc są to zmiany porządkowe.

Jedyna zasadnicza zmiana, powiedzmy, większa niż porządkowa, to jest ta, o której wspominałem, czyli taka, że daliśmy możliwość uczestnictwa, zgłaszania jako członków zespołu osób wskazanych przez resorty, ale niebędących urzędnikami. Część resortów, konkretnie 2 instytucje państwowe z tego skorzystały i członkami zespołu nie są osoby będące urzędnikami tych instytucji. Wydaje mi się, że to świadczy raczej o otwartości w stosunku do tego, co było w 2011 r., kiedy rządziła Platforma Obywatelska i Polskie Stronnictwo Ludowe.

Jeśli chodzi o wysłuchania, to rzeczywiście, tak jak pan senator powiedział, był wniosek tych 2 instytucji o udział. Szczerze mówiąc, to nie jest tajemnica, chyba mogę powiedzieć, że ja osobiście byłem zwolennikiem tego rozwiązania, przychylenia się do tego wniosku i na forum zespołu przedstawiłem propozycję, jak to technicznie można przeprowadzić, ale nie spotkało się to z uznaniem zespołu, bowiem dokument będący podstawą procedowania, czyli zarządzenie ministra spraw zagranicznych w wersji, podkreślam to, z 2011 r., zakładał, że spotkania zespołu są zamknięte, a w tym zakresie żadna zmiana w tej chwili nie została wprowadzona. To jest ta sama wersja, na podstawie której w 2011 r. państwo, w tym sensie, że pan senator reprezentuje wówczas rządzącą partię, wybieraliście polskiego sędziego do ETPCz.

(Głos z sali: W 2012 r.)

Tak, w 2012 r. Przepraszam.

Co do Trybunału Konstytucyjnego to proponuję wziąć pod uwagę to, co jest faktycznie, a nie to, o czym informują media. Zwracam uwagę, że TK nadal jest stroną tego porozumienia o publikacji wyroków i te wyroki są tłumaczone i publikowane, także za 2018 r. Dotyczy to nie tylko roku 2018. Tak samo dotyczy to roku 2019 i za rok 2020 również będą publikowane orzeczenia, dwojakięgo rodzaju orzeczenia. Pierwsze to te, które są najważniejsze właśnie z punktu widzenia Polski, czyli w tych sprawach, w których stroną jest państwo polskie, ale też, o ile wiem, Trybunał stara się publikować te orzeczenia, tłumaczenia orzeczeń, podkreślam, tłumaczenia, bo o tym mówimy, które są ważne dla Polski, ale niekoniecznie Polska jest stroną w tych sprawach, wiadomo, z jasnych i oczywistych względów.

Co do przewlekłości postępowań...

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Przepraszam, ja chciałbym tu tylko dopytać, żeby potem nie wracać do tego tematu. Czyli to, o czym piszą w swoim piśmie przedstawiciele adwokatury i fundacji, bo ja opierałem się nie na materiałach prasowych, tylko na liście przedstawicieli adwokatury i fundacji, to jest nieprawda, tak?

**SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW
ZAGRANICZNYCH
PIOTR WAWRZYK**

Panie Senatorze, mówiąc wprost, wygląda to tak. Ten problem wielokrotnie był podnoszony, też przy okazji państwa spotkań, chyba nawet rok temu, jeśli dobrze pamiętam. My za każdym razem cierpliwie tę sytuację tłumaczymy. Inne instytucje, nie tylko te wymienione przez pana senatora, również podnoszą tego rodzaju argument, ale my zawsze tłumaczymy, jaki jest stan faktyczny. I naprawdę apeluję o sprawdzenie, zanim się coś napisze, czy rzeczywiście to, co się chce napisać, ma miejsce. Naprawdę. Bo nie chodzi o to, żeby tworzyć fikcję, tylko żeby się opierać na faktach. Prawda? Myślę, że wszystkim nam o to chodzi. Jeżeli mamy się opierać na faktach, to fakty są takie, jak powiedziałem. Trybunał Konstytucyjny w żadnym momencie

się z tego porozumienia nie wycofał. To porozumienie jest realizowane. I proponuję niejako dla sprawdzenia zerknąć na to, jak jest faktycznie, a nie opierać się na tym, co jest powielane.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

To jest prawda, tyle że mamy pewne problemy w komunikacji z Trybunałem Konstytucyjnym, ponieważ pani Julia Przyłębska ani nie przychodzi, ani nie zdaje raportów rocznych. Tak że chciałbym tylko wyjaśnić panu ministrowi, że pewne obiektywne problemy w komunikacji z Trybunałem Konstytucyjnym są, przynajmniej jeżeli chodzi o nas. Ale rozumiem, że ministerstwo takich problemów nie ma.

**SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW
ZAGRANICZNYCH
PIOTR WAWRZYK**

Zwracam uwagę na to, że Trybunał Konstytucyjny jest instytucją niezależną, także niezależną od Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Przejdę teraz do pierwszego pytania, bo tak chyba trochę od końca odpowiadam. Otóż w tej chwili z tych 98 spraw mamy 16 dotyczących przewlekłości postępowań, a 25 spraw to są pozostałe, inne zagadnienia. Z tego, co ja wiem, a nie ukrywam, że śledzę polską politykę od wielu, wielu lat, wynika, że wszyscy ministrowie sprawiedliwości po 1989 r. mówili, że będą działali na rzecz skrócenia czasu prowadzenia postępowań, rozwiązania problemu przewlekłości postępowań, wszyscy proponowali różne ustawy, wszyscy o tym mówili, że będą kolejne ustawy. Tak więc nie jest to sytuacja, która wystąpiła między rokiem 2015 a rokiem 2019. O ile wiem, minister sprawiedliwości też ma dla państwa, będzie miał dla państwa pewne propozycje, o których zresztą w mediach była mowa. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Ja bym chciał jeszcze dopytać. Chodzi o to moje pierwsze pytanie... przepraszam, o to ostatnie, od którego pan minister zaczął. Ono składało się z 2 wątków. Chodzi o wybór kandydata

do Komitetu Przeciwko Torturom. Jeżeli nie ma problemu, to dlaczego lista została trzykrotnie zablokowana.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW
ZAGRANICZNYCH
PIOTR WAWRZYK

Przepraszam, ale w tej sprawie nie czuję się kompetentny, bo to jest kompetencja Ministerstwa Sprawiedliwości.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

A czy nie niepokoi to przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych? Jednak nasze kontakty ze Zgromadzeniem Parlamentarnym Rady Europy są elementem naszej polityki zagranicznej.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW
ZAGRANICZNYCH
PIOTR WAWRZYK

Nie mamy sygnałów, żeby to w jakiś sposób wpłynęło na nasze relacje ze Zgromadzeniem Parlamentarnym, ale zwracam uwagę na to, o czym pan senator doskonale wie, że Zgromadzenie Parlamentarne jest gremium niezależnym od relacji w ramach Komitetu Ministrów, bo to są 2 różne instytucje w ramach Rady Europy...

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Tak jest.)

...a rząd jest reprezentowany w ramach Komitetu Ministrów, a nie w ramach Zgromadzenia Parlamentarnego.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

To ostatnie pytanie, dotyczące ujawnienia listy osób, które starają się o stanowisko polskiego sędziego trybunału w Strasburgu, bo to też jest podnoszone. Nie chciałbym formułować zarzutu, ale stawiam pytanie: czy istnieje ten problem? Pytam, ponieważ są postulaty ujawnienia

listy tych osób. Jakie jest stanowisko ministerstwa w tym zakresie?

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW
ZAGRANICZNYCH
PIOTR WAWRZYK

Z jednej strony, tak jak powiedziałem, bazując na tym zarządzeniu ministra z 2012 r., nie mogliśmy upubliczniać tych nazwisk, bo zgodnie z tym dokumentem nie mamy takiej możliwości. Ponadto zwracam uwagę na to, że weszły też w życie tzw. rozporządzenie RODO i odpowiednia polska ustawa. Z drugiej strony, zdając sobie sprawę z tych oczekiwań, o których pan senator powiedział, i zdając sobie sprawę z tego, że generalnie jest oczekiwanie opinii publicznej w tym zakresie, zwróciliśmy się do kandydatów, do osób, które zgłosiły swoje kandydatury, z pytaniem o taką możliwość, o to, czy wyrażają zgodę na upublicznienie swoich nazwisk. Chodzi o to, aby zachować zgodność z przepisami o ochronie danych osobowych. Jeżeli kandydaci wyrażą na to zgodę, to ze strony ministerstwa nie będzie żadnego problemu w tym zakresie.

Zwracam tylko uwagę na jeden istotny element, Panie Senatorze, na to, że mówimy o dużej grupie, która będzie podlegała selekcji, w cudzysłowie oczywiście, bo to nie jest do końca dobre określenie. Jak pan senator doskonale wie, zgłaszamy 3 kandydatów...

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Tak jest.)

...i 2 kandydatów rezerwowych, co sprawia, że ujawnienie w tej chwili listy kandydatów naraziłoby nas na zarzut, że stawiamy w złym świetle tych, którzy w tej trójce czy piątce się nie znajdują, zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych, z rozporządzeniem RODO. To tu tak naprawdę jest problem formalnoprawny. To są osoby, które mają takie, a nie inne zainteresowania, mają taką, a nie inną pozycję zawodową, i z ich punktu widzenia, właśnie biorąc pod uwagę to, że to są ich dane osobowe... A więc odrzucenie, znowu w cudzysłowie, tych kandydatów w tej sytuacji, to, że konkretne osoby nie znajdą się w tej trójce czy piątce, może być źle postrzegane przez nie czy w ich środowiskach. Dlatego nie możemy ich narazić na tego rodzaju dyskomfort, zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych. Ale ta trójka plus dwójka oczywiście w momencie, kiedy... Tak samo jak przy poprzednim naborze

w 2012 r., dane tych osób, czyli to, kto jest w tej trójce, w odpowiednim momencie zostanie ujawnione. Odbędzie się to po panelu doradczym, tak jak to było poprzednim razem. Nie chcemy wprowadzać w tym zakresie – podkreślam to jeszcze raz – absolutnie żadnych zmian w stosunku do tego, co było w 2012 r. Jeszcze raz podkreślam: absolutnie żadnych zmian. Wszystko będzie się odbywało dokładnie tak samo jak w 2012 r., ze wszystkimi niuansami, a także z udziałem państwa senatorów.

(Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Jan Sobczak: Czy o panelu mogę coś dodać?)

Jeszcze pan dyrektor parę słów o samym panelu.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Bardzo proszę, Panie Dyrektorze.

**ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU
PRAWNO-TRAKTATOWEGO
W MINISTERSTWIE SPRAW
ZAGRANICZNYCH
JAN SOBCZAK**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Ja tylko chciałbym dodać, że przed przekazaniem kandydatów do Zgromadzenia Parlamentarnej Rady Europy kandydatury te są oceniane przez specjalny panel doradczy, który działa również w ramach Rady Europy. Tutaj należy podkreślić, że na podstawie obowiązujących przepisów czy wytycznych Rady Europy działa on poufnie, tzn. osoby na zewnątrz nie są informowane o tym, jak przebiegało postępowanie w ramach tego panelu. On ocenia te kandydatury przedstawione przez dany rząd. Może również dojść do sytuacji, że panel stwierdzi, że jakaś osoba nie spełnia wymogów – mogą to być wymogi np. językowe lub inne – stawianych kandydatom na urząd sędziego. W takim przypadku w ramach negocjacji czy w ramach postępowania, konsultacji z rządem przedstawiani są do zatwierdzenia lub do oceny kandydaci rezerwowi. Z uwagi na to, na ochronę dobrego imienia, co

również jest podkreślane w dokumentach Rady Europy, większość państw, z którymi my się kontaktowaliśmy – specjalnie skontaktowaliśmy się ostatnio z pełnomocnikami innych państw, którzy również takie procedury przeprowadzali – ujawnia kandydatów dopiero po dokonaniu ich oceny przez ten specjalny panel, którego zadaniem jest właśnie ocena przydatności tych kandydatów, i przed przekazaniem do Zgromadzenia Parlamentarnej Rady Europy.

**SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW
ZAGRANICZNYCH
PIOTR WAWRZYK**

I my dokładnie w ten sposób zamierzamy procedować.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo za te wyjaśnienia.

Ja chciałem tylko dodać, że spośród 3 spraw, z którymi zwróciłem się do pana ministra spraw zagranicznych, pana Zbigniewa Raua, przynajmniej 1 kwestia została już załatwiona. Dzisiaj, w końcu, po 4 miesiącach, właśnie w tej chwili jest wybierany przewodniczący naszej delegacji do Zgromadzenia Parlamentarnej Rady Europy.

Bardzo bym prosił, mimo iż, jak słusznie pan minister to podniósł... ale byłoby to z dużą korzyścią dla naszego funkcjonowania w Zgromadzeniu Parlamentarnym Europy, gdyby ministerstwo mogło w jakiś sposób skontaktować się z Ministerstwem Sprawiedliwości, ponieważ ta sytuacja, że nie mamy swojego przedstawiciela w Komitecie Przeciwko Torturom i kolejne nasze listy są odrzucane jest, no, dosyć niezręczna. Tak mi się wydaje.

No i trzymam pana ministra i ministerstwo za słowo, że w przyszłym roku nie będziemy mieli problemu z listą, która zostanie w ten sposób wyłoniona, w Zgromadzeniu Parlamentarnej Rady Europy i Polska niezwłocznie po ustaniu kadencji obecnego naszego sędziego będzie miała przedstawiciela w Europejskim Trybunale Praw Człowieka.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Piotr Wawrzyk: Panie Przewodniczący...)

Tak jest. Proszę, Panie Ministrze.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW
ZAGRANICZNYCH
PIOTR WAWRZYK

Chciałbym tylko zaznaczyć, że Zgromadzenie Parlamentarne jest gremium niezależnym od rządów i to m.in. pan senator będzie decydował, więc to m.in. w pana rękach...

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Tak, m.in. to będzie właśnie w moich rękach. A mam nadzieję, iż te wszystkie zapewnienia pana ministra o tym, że te wszystkie procedury są transparentne i że zostanie wyłoniona nasza reprezentacja, w czasie wyłaniania której uwzględni się np. parytety, czyli przynajmniej 1 kobieta będzie w tym składzie... No, mam taką nadzieję, że nie będzie żadnego problemu i że to wszystko pójdzie w sposób jak najlepszy w przyszłym roku.

To powiedziawszy, chciałbym serdecznie podziękować. Chyba że jeszcze któryś z kolegów pracujących zdalnie chciałby zabrać głos?

(Głos z sali: Nie ma chętnych.)

Nie ma takich zgłoszeń.

Tak że dziękuję bardzo.

My tutaj nad niczym nie głosujemy, tylko przyjmujemy sprawozdanie.

Dziękuję bardzo. Zamykam prace nad tym punktem.

Czy 2 minuty przerwy...

(Głos z sali: Ale o 13.30...)

A nie, przepraszam, 15 minut, tak? Zajęło nam to trochę mniej czasu.

(Głos z sali: O której...)

Wznowimy prace za 15 minut, ponieważ...

(Głos z sali: A o umowie z Brytyjczykami...)

Oczywiście. Jeżeli nikt z kolegów nie wyrazi sprzeciwu, to natychmiast przeszlibyśmy do...

(Głos z sali: W tym momencie do punktu trzeciego, tak?)

Aha, tak.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

A czy muszą być obecni przedstawiciele ministerstwa, żebyśmy mogli zacząć?

(Głos z sali: Tak.)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Dobrze. To nie ma sprawy. W takim razie przerwa do godziny 13.30, 15 minut.

Bardzo dziękuję panom za udział w pracach komisji.

(Przerwa w obradach)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Witam wszystkich po przerwie. Witam przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości, z panią minister Anną Dalkowską na czele.

I przechodzimy do punktu drugiego: rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.

Był to rządowy projekt ustawy.

Bardzo proszę, najpierw pani minister. Proszę o zabranie głosu.

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
ANNA DALKOWSKA

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Ja w imieniu wnioskodawcy podtrzymuję stanowisko prezentowane wcześniej w procesie legislacyjnym. Jeśli chodzi o odniesienie się do uwag... Oczywiście w całości podtrzymuję argumentację, która była dotychczas podnoszona zarówno w uzasadnieniu projektu ustawy, jak i we wcześniejszych etapach ścieżki legislacyjnej. Jeśli chodzi o odniesienie się do uwag, to w zasadzie jedna istotna uwaga została podniesiona przez Biuro Legislacyjne Kancelarii Senatu. W opinii z 16 listopada 2020 r. zaakcentowano, że...

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Pani Minister...)

Jeszcze nie w tym momencie?

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Nie, dobrze, dobrze, tylko bym prosił, dla nas wszystkich i dla senatorów, którzy pracują zdalnie, żeby pani minister powiedziała, do której uwagi z której strony tej opinii pani minister się odnosi.)

Już, momentik, sekundkę, jeśli mogę...

Już, dziękuję, Panie Przewodniczący. To jest strona 4, punkt III „Uwagi szczegółowe”. I jeśli chodzi o uwagę zawartą we wskazanym punkcie, to Biuro Legislacyjne zaakcentowało, że bez norm przewidzianych w ustawie objęcie stanowiska asesora sądowego przez osoby należące do kategorii, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2

ustawy, nie byłoby w ogóle możliwe, i to nawet w sytuacji, gdyby okoliczności związane z nabyciem obywatelstwa oraz konsekwencje wynikające z jego zrzeczenia się przemawiały za odstąpieniem od wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego. To samo dotyczy aplikantów aplikacji prokuratorskiej, którzy będą ubiegać się o mianowanie na stanowisko asesora prokuratury, zgodnie z art. 4 ustawy. W opinii podkreślono, że na pozytywną ocenę, zwłaszcza w kontekście zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, wywodzonej z art. 2 Konstytucji RP, zasługują uregulowania zawarte w art. 3 ust. 7 i 8 ustawy, które odnoszą się do możliwości kontynuowania kariery w sądownictwie przez osoby, które przy zastosowaniu przedstawionych norm prawnych zostaną mianowane na stanowisko asesorskie, a także przepis art. 4 ustawy w zakresie, w jakim zakłada stosowanie art. 3 ust. 7 i 8 do aplikantów aplikacji prokuratorskiej. Uwaga dotyczy tych osób, które... Zdaniem Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu nie uwzględnia się w projekcie sytuacji absolwentów aplikacji sędziowskich, którzy złożyli egzamin sędziowski w 2019 r. i 2020 r., jak również aplikantów aplikacji prokuratorskiej, którzy w tych latach zdali egzamin prokuratorski, i jednocześnie przyznano im prawo do złożenia wniosku do Krajowej Rady Sądownictwa o wyrażenie zgody na zajmowanie stanowiska asesora. Należałoby oczekiwać, że organ ten będzie uprawniony do udzielenia takiej zgody zarówno w odniesieniu do aplikantów, o których mowa w ust. 1, jak i tych, o których mowa w ust. 2. To jest ta uwaga. I w naszej ocenie ta uwaga, ta poprawka zasługuje na uwzględnienie, czyli my popieramy tę poprawkę. W pozostałym zakresie uwag nie zgłoszono.

Cel wprowadzenia tej ustawy został wskazany, ja tylko uzupełniająco mogę dodać, że ten projekt jest następstwem uregulowania kwestii dotyczącej posiadania podwójnego obywatelstwa przez sędziów i asesorów, a z uwagi na to, iż brak analogicznej regulacji w prawie polskim w przypadku aplikantów sądowych, ta zmiana ma w sposób bezpośredni charakter dostosowawczy. Chodzi o to, żeby te kwestie w przypadku tych kategorii osób czy też zawodów prawniczych były w sposób jednolity uregulowane, oczywiście z tym założeniem, że ci aplikanci, którzy rozpoczęli aplikację i nie mieli informacji co do konieczności wyboru obywatelstwa, mają

prawo uzyskać taką zgodę od Krajowej Rady Sądownictwa. Tak że w tym kontekście dotychczasowe stanowisko jest podtrzymane. Ja nie będę przedłużała, jeżeli będą pytania czy pana przewodniczącego, czy ze strony senatorów, czy też gości, to oczywiście jestem do dyspozycji. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Bardzo dziękuję, Pani Minister.

Zachwycony jestem tą nową świecką tradycją, że się zgadzamy, nieczęsto, ale z radością chciałbym powitać to, że się w czymś zgadzamy.

Bardzo proszę przedstawiciela naszego Biura Legislacyjnego, panią mecenas Konieczko, o zabranie głosu.

**WICEDYREKTOR
BIURA LEGISLACYJNEGO
W KANCELARII SENATU
KATARZYNA KONIECZKO**

Dziękuję bardzo.

Szanowni Państwo, ja oczywiście chciałabym podtrzymać tę uwagę. W ocenie biura to odeślanie, o którym mówiła pani minister, zawarte w art. 3 ust. 3 ustawy – to jest strona 3 naszego druku senackiego – jest zbyt wąskie, dlatego że wprost odnosi się do aplikantów, o których mowa w ust. 1. Tymczasem zarówno aplikanci z ust. 1, jak i aplikanci z ust. 2 – a de facto w ust. 2 jest już mowa o absolwentach aplikacji sędziowskiej i aplikacji prokuratorskiej – mogą wnosić do Krajowej Rady Sądownictwa o wyrażenie zgody. W związku z tym jest logiczne, i chyba nie wymaga to jakiegoś głębszego uzasadnienia, przyznanie Krajowej Radzie Sądownictwa kompetencji do wyrażenia tej zgody zarówno w stosunku do aplikanta, o którym mowa w ust. 1, jak i do aplikanta, o którym mowa w ust. 2. To jest taka korekta bardziej technicznolegislacyjna, żeby w pełni odzwierciedlić intencje ustawodawcy. Chcę też powiedzieć, że podtrzymuję pozytywną ocenę wprowadzenia tych zmian dlatego, że należy je postrzegać jak swoiste continuum rozwiązań prawnych i w istocie są to te konsekwencje, których nie uwzględniono co najmniej na etapie prac nad ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r.

o Sądzie Najwyższym. Nie zmienia to faktu, że wciąż można mieć zastrzeżenia co do samego kryterium wyłącznego obywatelstwa polskiego, niemniej mam świadomość, że tego typu uwaga nie byłaby uwagą do tej ustawy, ale właśnie do ustaw wcześniejszych, czyli wspomnianej ustawy o Sądzie Najwyższym i jeszcze wcześniejszej ustawy o prokuraturze, dlatego w tym miejscu tej uwagi nie zgłaszam. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Ja przypomnę, że jeżeli chodzi o tamtą ustawę, to akurat mniej się zgadzaliśmy co do wprowadzenia tych zapisów.

Czy mamy na sali gości, którzy chcieliby zabrać głos? Nie widzę chętnych w tym zakresie.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos?

(Głos z sali: Nie.)

Zdalnie?

(Głos z sali: Nie.)

Nie. To ja pozwolę sobie zabrać głos.

Otóż ta ustawa wprowadza nowe zasady udzielania urlopów. Do tej pory te zasady wyglądały w ten sposób, że aplikanci aplikacji prokuratorowskiej bądź sędziowskiej w ciągu 3 lat aplikacji na pierwszym roku mieli 30 dni urlopu, na drugim roku – 30 dni urlopu, a na trzecim roku nie mieli żadnego wyczerpania, ale mieli, jak to jest również np. w przypadku aplikacji adwokackiej bądź radcowskiej, 30 dni na naukę przed egzaminami. Ale wiedząc z własnego doświadczenia, jak trudne są te egzaminy, mogę powiedzieć, że te 30 dni były cięższe niż normalna praca w ciągu roku. Żeby to zmienić – i tutaj się absolutnie zgadzam – propozycja w tej ustawie idzie w tym kierunku, żeby na każdym roku ci aplikanci mieli po 21 dni urlopu, tak żeby na trzecim roku również mogli wypocząć. Ta propozycja jest w tej chwili skonstruowana tak, że aplikanci, którzy są na trzecim, czyli ostatnim roku, do dnia dzisiejszego, kiedy procedujemy tę ustawę, do momentu, kiedy ona wejdzie... no, kolokwialnie powiem, wybrali te 60 dni na pierwszym i drugim roku. Jednocześnie konstrukcja ich szkolenia jest taka, iż większość osób, które z nami się kontaktowały, stwierdziło, że wprowadzenie dla nich urlopu w tej chwili, podczas kiedy mają rozpisane wszystkie zajęcia, może

uniemożliwić dokończenie szkolenia zgodnie z tym, jak jest to zaplanowane, gdyż egzamin jest już stosunkowo niedługo, w marcu przyszłego roku. W związku z tym propozycja złożona przez Ministerstwo Sprawiedliwości jest taka, aby aplikanci drugiego roku, którzy do dnia dzisiejszego wykorzystali te 60 dni – no bo, logicznie rzecz biorąc, pewnie do tej pory te wakacje już wykorzystali – będąc na trzecim roku, nie mieli żadnych dodatkowych wakacji, a ci, którzy są na pierwszym roku, którzy do tej pory wykorzystali 30 dni, mają mieć... i tu mi proszę odpowiedzieć, bo tego zapomniałem. Ile mają mieć na drugim roku? 21 dni czy 30? Też 30? Tak, też 30 dni, i na trzecim roku w związku z tym również nic. Moim zdaniem przyjęto tutaj taką zasadę, że skoro nowi aplikanci będą mieli 3 razy po 21 dni, to będą mieli w sumie 63 dni urlopu, a to jest tyle samo, ile mieli ci, którzy byli na pierwszym i na drugim roku w momencie wchodzenia w życie tej ustawy, i w związku z tym obecnym aplikantom nie powinno się dać żadnego urlopu na trzecim roku. Jest w tym jakaś logika. Ale wprowadzamy tutaj ważną zmianę, kierując się tym, iż błędem było to, że na trzecim roku ci ludzie nie mieli żadnego urlopu. W związku z tym moim zdaniem należałoby wyważyć, co tutaj jest ważniejsze: czy to, że dzisiaj odchodzący rocznik trzeci miał 60 dni, a ci z pierwszego i drugiego roku, gdyby im coś przyznać, mieliby więcej, i mieliby też więcej od tych, którzy przychodzą po nich, no bo oni już by wchodzili w ten nowy tryb, 21, 21, 21... I rzeczywiście, gdyby automatycznie dzisiejszemu drugiemu rocznikowi, który rozpocznie ostatni rok, w przyszłym roku dać 21 dni, to ten rocznik miałby w sumie 81 dni urlopu przez 3 lata, a rocznik, który jest w tej chwili na pierwszym roku, miałby 72 dni, bo 30 dni już zostały wykorzystane, a potem ci aplikanci mieliby 2 razy po 21 dni. I tutaj jest ta logika, żeby w przypadku pierwszoroczników utrzymać na drugim roku 30 dni, a nie – w ostatnim roku. Moim zdaniem – i ja złożę taką poprawkę – ta wartość, którą tu wprowadzamy, że na trzecim roku ludzie też powinni mieć urlop, jest ważniejsza niż to, iż w związku z tym przejściem na nowy system 2 roczniki miałyby trochę więcej dni urlopu. Bo kierujemy się zasadą, i to jest również zasada zaproponowana przez rząd, że ludziom na trzecim roku po prostu ten urlop się należy, zwłaszcza że jest to najcięższy rok aplikacji. Skoro mówimy, że można na trzecim

roku zmienić program aplikacji, i jeżeli można to zrobić za 3 lata, to na pewno można to zrobić również za rok. Żeby jednak ci, którzy są na drugim roku, nie byli aż tak bardzo na tym wygrani, to ja proponuję poprawkę, która wprowadza takie rozwiązanie, że ci, którzy są dzisiaj na drugim roku, dostaną ekstra tylko 2 tygodnie urlopu i da to w sumie w ciągu 3 lat 74 dni, a ci, którzy są na pierwszym roku, dostaną na drugim roku 21 dni i na trzecim roku 21 dni, i będą mieli w sumie 72 dni urlopu.

Moja poprawka polega na tym, że art. 5 otrzymuje następujące brzmienie. Art. 5 ust. 1: „Do aplikantów aplikacji sędziowskiej oraz aplikantów aplikacji prokuratorskiej, którzy rozpoczęli aplikacje w 2018 r., stosuje się przepisy art. 40b ust. 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym”. Co to znaczy? To znaczy, tak jak na wstępie mówiłem, że jeśli chodzi o trzeci rocznik, któremu już nic nie dajemy, bo jest za mało czasu, żeby coś zmienić, pozostaje te 60 dni wykorzystane na roku pierwszym i na roku drugim. Formułując tę poprawkę, kierowałem się również pismem dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, które napłynęło do naszej komisji, i uwzględniam te zastrzeżenia o braku możliwości zmiany programu w ciągu roku. Teraz, jeżeli chodzi o art. 5 ust. 2: „Aplikantom aplikacji sędziowskiej oraz aplikantom aplikacji prokuratorskiej, którzy rozpoczęli aplikacje w 2019 r., przysługuje 14 dni kalendarzowych wolnych od zajęć i praktyk w trzecim roku odbywania aplikacji w terminie wskazanym przez Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury”. Czyli obecny drugi rok będzie, że tak powiem, beneficjentem ponad to, co będzie przyznane nowymi przepisami, de facto o 11 dni urlopu, ponieważ po zmianach ma mu przysługiwać 63 dni, a tutaj będzie to 74 dni. Art. 5 ust. 3 otrzymuje brzmienie: „Aplikantom aplikacji sędziowskiej oraz aplikantom aplikacji prokuratorskiej, którzy rozpoczęli aplikacje w 2020 r. – czyli to jest obecny pierwszy rok – w drugim i trzecim roku odbywania aplikacji przysługują dni wolne od zajęć i praktyk w wymiarze określonym w art. 40b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”. Czyli tak, jak to będzie w przyszłości dla wszystkich roczników. Do tej pory aplikanci mieli 30 dni urlopu na pierwszym roku i to, jak rozumiem, zostało przez nich wykorzystane. A w przyszłym roku, zamiast, zgodnie

z propozycją rządową, 30 dni, będą mieli 21 dni, na trzecim roku też będą mieli 21 dni, czyli im zmieniamy to po prostu od razu. Daje im to w sumie 72 dni urlopu, czyli będą mieli de facto tylko 9 dni więcej. W związku z tym wydaje mi się, że te pewne dysproporcje, które oczywiście w jakimś stopniu kreujemy, ale nie zabierając innym, tylko troszkę dodając tym dwóm rocznikom, nie są aż takie duże, nie ma tutaj aż tak dużej różnicy. Ale to rozwiązanie powoduje, że od razu możemy wprowadzić ten postulat, który ministerstwo chce wprowadzić, czyli na trzecim roku dać ciężko pracującym ludziom jakiś urlop. Nie wiem jak... Bardzo bym prosił ministerstwo o ustosunkowanie się do mojej propozycji.

To jest wyjście... Mieliśmy bardzo, bardzo dużo próśb – i to wszyscy senatorowie, nie tylko ja, myślę, że mówię w imieniu wszystkich senatorów naszej komisji – żeby w jakiś sposób to zmienić. Te propozycje, które przychodziły, były inne, tak jak mówiłem, trochę bardziej dysproporcjonalne, a tutaj próbujemy znaleźć złoty środek.

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
ANNA DALKOWSKA**

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Oczywiście jest to taki moment, w którym trzeba ważyć te wartości. Z jednej strony mamy zasadę równości wobec prawa i ona nakazywałaby rzeczywiście w jednakowy i jednolity sposób potraktować wszystkich aplikantów wszystkich roczników, tak aby każdy z roczników był potraktowany równo co do zasad wynikających z przepisów prawa. Niemniej jednak faktycznie przy zmianie, co do której jesteśmy zgodni, że ten ostatni, czyli trzeci rocznik aplikantów powinien korzystać także z urlopu wypoczynkowego, obok urlopu szkoleniowego, wymagany jest okres przejściowy. Wydaje mi się, że propozycja pana przewodniczącego jest do zaakceptowania, jakkolwiek też oczywiście nie zrównuje wszystkich aplikantów względem prawa, ale, jak mówię, tutaj trzeba rzeczywiście, zgadzam się z tym, wyważyć te wartości. Nie ma już możliwości objęcia regulacją tego ostatniego rocznika, trzeciego, on będzie przystępował do egzaminu w marcu 2021 r., zatem system szkolenia po

prostu uniemożliwia uwzględnienie tego urlopu wypoczynkowego, ale rzeczywiście wydaje się, że co do obecnych roczników drugiego i pierwszego taka możliwość jeszcze by była. Tym bardziej że ten okres urlopu wypoczynkowego na trzecim roku też będzie wprowadzany jakby sukcesywnie, czyli nie w pełnym wymiarze. Tak że wydaje mi się – z przyjemnością to mogę po raz drugi powiedzieć – że jesteśmy zgodni w tym zakresie i ta poprawka byłaby do zaakceptowania.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Bardzo serdecznie pani minister dziękuję.

Ja też się zastanawiałem, nawet myślałem o tym, żeby temu biednemu rocznikowi dać przynajmniej 7 dni, ale uznałem te argumenty, o których pani minister przed chwilą powiedziała, że po prostu tego się nie da zrobić ze względów organizacyjnych, i dlatego też nawet nie próbowałem tego proponować.

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
ANNA DALKOWSKA**

Przepraszam, jeśli mogę uzupełnić... To nawet przez aplikantów nie jest pożądanym, dlatego że oni się uczą w tej chwili, mają powtórki, mają rozpisane zjazdy i po prostu nie ma takiej możliwości w tym roku, tak że...

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Tak jest, i uwzględniałem również to, że nawet ze środowisk aplikantów nie było takiego nacisku.

Dziękuję serdecznie za wyrażenie zgody na te poprawki.

Czy jeszcze ktoś z państwa senatorów chce zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę zgłoszeń.

W związku z tym przystępujemy... Bo, jak rozumie, wyczerpaliśmy dyskusję.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką przeze mnie zgłoszoną, na którą jest zgoda pani minister w imieniu ministerstwa. Zarządzam głosowanie.

Kto z pań, panów senatorów jest za moimi poprawkami?

(Głos z sali: 3 głosy na sali, jednogłośnie.)

Kto jest przeciw?

(Głos z sali: Nikt.)

Kto się wstrzymał?

(Głos z sali: Nikt.)

Dziękuję bardzo.

(Głos z sali: 9 za, jednogłośnie.)

Jednogłośnie, 9 głosami, przy aprobacie ministerstwa, ta poprawka została przyjęta.

W tej chwili zarządzam głosowanie nad tak poprawioną...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak? Przepraszam...

**WICEDYREKTOR
BIURA LEGISLACYJNEGO
W KANCELARII SENATU
KATARZYNA KONIECZKO**

Przepraszam, ta poprawka zaproponowana przez Biuro Legislacyjne jeszcze powinna być przegłosowana, chyba że...

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Oj, przepraszam bardzo...)

Bo formalnie...

(Przewodniczący Aleksander Pocij: A, tak, oczywiście...)

...biuro zaproponowało poprawkę, ministerstwo się do niej ustosunkowało pozytywnie i teraz ktoś z państwa senatorów, jeżeli chce, może ją przejąć. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Ja ją przejmuję, tak jest, ja przejmuję tę poprawkę. Dziękuję za przypomnienie mi tego.

Jest to poprawka zaproponowana przez Biuro Legislacyjne, o której mówiliśmy na wstępie, ministerstwo zgadza się na tę poprawkę. Zarządzam głosowanie nad tą poprawką.

Kto z państwa senatorów jest za tą poprawką?

(Głos z sali: 3 głosy na sali, jednogłośnie.)

Kto jest przeciw?

(Głos z sali: Nikt.)

Kto się wstrzymał?

(Głos z sali: Nikt.)

Poproszę o wyniki.

(Głos z sali: 9 za, jednogłośnie.)

Poprawka przejęta przeze mnie od Biura Legislacyjnego została przyjęta jednogłośnie, było 9 głosów za.

W związku z tym zarządzam głosowanie nad ustawą o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury razem z wprowadzanymi, przegłosowanymi poprawkami.

Kto z państwa senatorów jest za?

(Głos z sali: 3 głosy na sali, jednogłośnie.)

Kto jest przeciw?

(Głos z sali: Nikt.)

Kto się wstrzymał?

(Głos z sali: Nikt.)

(Głos z sali: 9 za, jednogłośnie.)

Komisja jednogłośnie przyjęła tę propozycję rządową.

Ja już nie będę pytał, sam zgłaszam się na sprawozdawcę.

I w ten sposób zamykamy rozpatrywanie punktu drugiego. Bardzo serdecznie dziękuję.

I przechodzimy, o ile oczywiście możemy... Możemy, tak? Przechodzimy do punktu trzeciego...

Bardzo dziękuję pani minister, bardzo dziękuję paniom.

(Głos z sali: Do widzenia.)

Do widzenia.

Przechodzimy w ten sposób do rozpatrzenia ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w sprawie udziału w niektórych wyborach przez obywateli jednego Państwa zamieszkałych na terytorium drugiego Państwa.

Witam i proszę o zabranie głosu pana Marcina Wereszczyńskiego z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, dyrektora Departamentu Prawnego. Bardzo proszę, Panie Dyrektorze.

DYREKTOR
DEPARTAMENTU PRAWNEGO
W MINISTERSTWIE SPRAW
WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
MARCIN WERESZCZYŃSKI

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Myślę, że czas jest taki, że będę skracał swoją wypowiedź, nie chcę państwu zajmować zbyt wiele czasu.

Ustawa w tej materii normatywnej jest oczywiście bardzo prostym aktem, przewidującym

ratyfikację zawartej umowy w sprawie udziału w niektórych wyborach przez obywateli jednego państwa zamieszkałych na terytorium drugiego państwa, a dotyczy Rzeczypospolitej Polskiej i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej. Jak wszyscy wiemy, w związku z wystąpieniem w końcu stycznia bieżącego roku Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej istotne stało się zagwarantowanie obywatelom polskim praw wyborczych w wyborach samorządowych, analogicznych do tych, które posiadali przed tzw. brexitem, i podstawę do tego ma właśnie stanowić ta umowa zawarta między Polską a Wielką Brytanią.

Ja nie będę mówił o szczegółach. Być może ta umowa pociągnie za sobą konieczność zmian również kodeksu wyborczego czy rozporządzeń ministra spraw wewnętrznych i administracji w sprawie rejestru wyborców, ale to są już szczegóły, które, jak myślę, nie mają znaczenia dla jej ratyfikacji. Prawa wyborcze do podstawowego szczebla samorządu terytorialnego, w Polsce – samorządu gminnego, gwarantuje sam Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, stosowna dyrektywa regulująca w sposób szczegółowy zasady głosowania obywateli państw Unii Europejskiej i polska ustawa wpisuje się w ten system, ustawa – i tutaj nie chciałbym być gołosłowny – o okresie przejściowym, o którym mowa w Umowie o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej, ustawa z 19 lipca 2019 r., która przyznaje wszelkie uprawnienia i każe traktować obywateli Zjednoczonego Królestwa tak samo jak obywateli Unii Europejskiej. Tak więc tutaj jest pełna spójność przepisów prawa krajowego, prawa Unii Europejskiej z właśnie dziś przedstawianą Wysokiej Komisji umową.

To właściwie tyle. Uprzejmie proszę o pozytywne zaopiniowanie ustawy o ratyfikacji. Oczywiście dotyczy ona spraw regulowanych w ustawie, stąd duża ratyfikacja, przez parlament. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Oczywiście przy założeniu, że ten kodeks wyborczy nie zostanie za bardzo zmieniony, to są to techniczne problemy.

Bardzo bym prosił pana mecenasa Jarentowskiego z naszego Biura Legislacyjnego o opinię.

**GŁÓWNY EKSPERT
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
MAREK JARENTOWSKI**

Dziękuję bardzo.
Biuro Legislacyjne nie zgłasza uwag do umowy i do ustawy ratyfikacyjnej.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Też mam wrażenie, że tutaj nie ma żadnych kontrowersji.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w tym zakresie? Nie widzę zgłoszeń.
Dziękuję bardzo.

Zarządzam głosowanie nad tym wnioskiem.

Kto z państwa senatorów jest za ratyfikacją umowy przedstawionej nam do ratyfikacji? Kto jest za?

(*Głos z sali: 3 głosy na sali, jednogłośnie.*)

Kto jest przeciw?

(*Głos z sali: Nikt.*)

Kto się wstrzymał?

(*Głos z sali: Nikt.*)

Jednogłośnie komisja...

(*Głos z sali: Nie...*)

A, przepraszam bardzo, jeszcze...

(*Głos z sali: 8 głosów za, jednogłośnie.*)

Ośmioma głosami tym razem, ale dalej jednogłośnie, komisja wyraziła aprobatę dla ratyfikacji tej umowy.

(*Senator Gabriela Morawska-Stanecka: Panie Przewodniczący, ja chciałabym zgłosić, że nie byłam w stanie zagłosować.*)

Odnotowujemy do protokołu, że pani marszałek miała techniczne kłopoty...

(*Senator Gabriela Morawska-Stanecka: Oczywiście jestem za.*)

I werbalnie pani marszałek stwierdziła, że jest również za ratyfikacją.

(*Senator Gabriela Morawska-Stanecka: Dziękuję bardzo.*)

Dziękujemy pani bardzo, Pani Marszałek.

Panie Dyrektorze, dziękuję serdecznie, do widzenia. Dziękuję bardzo, Panie Mecenasie.

Panie Dyrektorze, można tamtędy wyjść, jest łatwiej i bliżej.

Szanowni Państwo Senatorowie, tym sposobem przechodzimy do punktu czwartego: rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, w celu umieszczenia Honorowych Dawców Krwi – Zasłużonych dla Zdrowia Narodu w katalogu osób uprawnionych do ulgi w transporcie publicznym kolejowym.

Bardzo proszę, kto z państwa... Bardzo proszę.

**STARSZY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MONIKA RUSZCZYK**

Dziękuję bardzo. Monika Ruszczyk.

Na wstępie chciałabym wspomnieć, że jest to petycja indywidualna, która została wniesiona przez osobę fizyczną. Autor tej petycji postuluje dodanie do art. 2 ust. 1 ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego pktu 6 o treści takiej: „Honorowy Dawca Krwi – Zasłużony dla Zdrowia Narodu”. Zdaniem autora petycji proponowana zmiana poszerzy katalog osób uprawnionych do stuprocentowej zniżki na przejazdy koleją na podstawie biletów jednorazowych. Postulat, który zgłasza, autor petycji uzasadnia tym, że obecnie w krajowych zasobach krwi często występuje deficyt, szczególnie w przypadku grup krwi o czynniku Rh-, dlatego też propozycja dodatkowego uhonorowania osób zasłużonych dla honorowego krwiodawstwa ma szczególny wydźwięk społeczny. Zdaniem wnoszącego petycję proponowana zmiana nie niesie za sobą skutków finansowych, gdyż honorowy krwiodawca będzie otrzymywał całkowicie darmowy bilet w pociągach regionalnych np. Kolei Mazowieckich czy Kolei Śląskich.

Przechodząc do stanu prawnego, na początku należy wspomnieć o ustawie z 1997 r. o publicznej służbie krwi. Ustawa ta w art. 1 i 2 wskazuje, że zawarte w tej ustawie regulacje dotyczą oddawania oraz pobierania krwi i jej składników

w celach leczniczych do przetoczenia biorcy krwi czy przetworzenia jej w produkty krwiopochodne, określone w ustawie – Prawo farmaceutyczne, lub jako materiał wyjściowy do produkcji wyrobów medycznych, określonych w ustawie o wyrobach medycznych. Art. 3 tej ustawy stanowi, że krwiodawstwo jest oparte na zasadzie dobrowolnego i bezpłatnego oddawania krwi i jej składników. W rozdziale 2 tej ustawy, zatytułowanym „Dawcy krwi”, w art. 6 określone zostały tytuły osób oddających krew oraz rodzaje przysługujących im odznak. Każdy z tych tytułów różni się oczywiście nazwą, niemniej jednak jest też różnica co do ilości oddanej krwi. I tak w przypadku pierwszej odznaki jest to brązowa odznaka honorowa i tytuł „Zasłużony Honorowy Dawca Krwi III Stopnia”, następna jest srebrna odznaka honorowa i tytuł: „Zasłużony Honorowy Dawca Krwi II Stopnia”, potem złota odznaka honorowa i tytuł „Zasłużony Honorowy Dawca Krwi I Stopnia”, wreszcie order i odznaczenie oraz odznaka „Honorowy Dawca Krwi – Zasłużony dla Zdrowia Narodu” i tytuł „Zasłużony Honorowy Dawca Krwi”. Poza tym ustawa w art. 9 stanowi, że zasłużonemu honorowemu dawcy krwi i honorowemu dawcy krwi przysługują zwolnienie od pracy w dniu, w którym oddaje krew, i na czas okresowego badania lekarskiego dawców krwi na zasadach określonych w odrębnych przepisach, a także zwrot utraconego zarobku na zasadach wynikających z przepisów prawa pracy oraz zwrot kosztów przejazdu do jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi na zasadach określonych w przepisach w sprawie diet i innych należności z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju, jak również posiłek regeneracyjny.

Ustawa o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego z roku 1992 reguluje uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego w regularnych przewozach osób, wykonywanych przez uprawnionych przewoźników kolejowych i autobusowych. Ta ustawa nie ma zastosowania do komunikacji miejskiej. W art. 2 tej ustawy określono wysokość ulg oraz kategorie podmiotów, którym dane ulgi przysługują. Ulga 100% na przejazdy koleją, ale tylko na podstawie biletów jednorazowych, dotyczy dzieci do lat 4, a także umundurowanych funkcjonariuszy Straży Granicznej, Służby Celno-Skarbowej, funkcjonariuszy Policji,

żołnierzy Żandarmerii Wojskowej – oczywiście przy wykonywaniu czynności służbowych, i to konkretnie określonych w tej ustawie. Ponadto ustawodawca przewidział także ulgi w różnych wysokościach na przejazdy pociągami różnej kategorii klasy drugiej na podstawie zarówno biletów jednorazowych, jak i miesięcznych imiennych, i to są ulgi dla konkretnych kategorii osób, czy to niezdolnych do samodzielnej egzystencji, czy też dla żołnierzy odbywających niezawodową służbę wojskową. To są ulgi 95%, 78%, a także np. na 2 przejazdy w ciągu roku z ulgą do 37%...

PRZEWODNICZĄCY ALEKSANDER POCIEJ

Pani Mecenas, ja bardzo...

(Starszy Specjalista w Dziale Petycji i Korespondencji w Biurze Analiz, Dokumentacji i Korespondencji w Kancelarii Senatu Monika Ruszczyk: Już kończę...)

...przepraszam, ale w związku z propozycją, którą ja zaraz złożę, bardzo bym prosił, żebyśmy stanęli w tym miejscu, chyba że jest jeszcze coś bardzo ważnego... Nie ma potrzeby, żebyśmy cytowali kto, co i jak. Moje stanowisko jest następujące: wydaje mi się, że w tej sytuacji covidowej, kiedy rzeczywiście na wagę może nawet i przetrwania jest to, co robią honorowi dawcy krwi... Notabene to, że do dnia dzisiejszego nie wykonuje się u nas w Polsce frakcjonowania osocza i kolejne ekipy od 20 lat nie potrafiły tego zrobić, tylko musimy wysyłać krew za granicę, urąga wszelkim standardom. Ale wydaje mi się, że w tej chwili nie wiemy, jakie byłyby konsekwencje, w związku z tym moja propozycja idzie w tym kierunku... Przepraszam, Pani Mecenas, że ja tak przerwałem, ale dokończymy tę prezentację... Mój wniosek jest następujący. Chciałbym prosić, abyśmy się zwrócili chyba do Związku Miast Polskich, tych organizacji samorządowych, no bo to przecież ich najbardziej dotknie finansowo... Ewentualnie... Nie wiem, może państwo senatorowie mają jakiś pomysł, do kogo moglibyśmy się jeszcze zwrócić o ocenę...

(Senator Marek Martynowski: Do sejmików.)

Do sejmików, mówi senator Martynowski, tak, jak najbardziej, o to, żeby się ustosunkowali. Nie wiem, może Ministerstwo Zdrowia... Jeżeli państwo senatorowie macie jeszcze jakiś pomysł, to bardzo proszę go zgłosić, jeżeli nie, to

do tych 3 podmiotów byśmy się zwrócili o ocenę skutków. Ja bym zaproponował, żebyśmy w tej chwili zawiesili prace nad tym i wrócili do nich po uzyskaniu odpowiedzi. Jeżeli nie zobaczą sprzeciwu co do...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Pan senator Borusewicz, pan marszałek. Bardzo proszę, Panie Marszałku.

**SENATOR
BOGDAN BORUSEWICZ**

Ja proponuję, żeby zwrócić się także do Ministerstwa Infrastruktury czy następcy prawnego tego ministerstwa, bo już nie wiem, jak ten fragment działu się nazywa w tej chwili. To dotyczy także PKP.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Oczywiście, Panie Marszałku, ma pan zupełną rację, uwzględnimy to. Dziękuję bardzo za tę uwagę.

(Senator Bogdan Borusewicz: Dziękuję.)

Rozumiem, że jest zgoda na takie procedowanie. Dziękuję bardzo.

Teraz przechodzimy do punktu piątego: rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, celem stworzenia nowej instytucji – społecznego opiekuna zieleni.

Bardzo bym prosił przedstawicielkę Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji o związane przedstawienie nam tej inicjatywy.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MARZENA KRYSIAK**

Dzień dobry. Marzena Krysiak, Dział Petycji i Korespondencji.

Petycja została wniesiona przez osobę fizyczną i tak jak już powiedział pan przewodniczący, autor petycji proponuje zmianę ustawy

o ochronie przyrody i stworzenie nowej instytucji, społecznego opiekuna zieleni, wzorem funkcjonującej od 2003 r. instytucji społecznego opiekuna zabytków. Autor petycji proponuje, aby stworzyć kryteria powoływania społecznych opiekunów zieleni. Mogliby tę funkcję wykonywać obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, którzy posiadają pełną zdolność do czynności prawnych, znają przepisy z zakresu ochrony przyrody, a także wyrażają zgodę na objęcie takiej funkcji. Autor petycji proponuje też, aby społeczni opiekunowie zieleni działali indywidualnie lub w zespole. Co należałoby do ich zakresu działań? Upowszechnianie wiedzy o przyrodzie, współdziałanie z urzędami, które związane są z ochroną przyrody, pouczanie osób, które działają na szkodę przyrody, a także kontrola przestrzegania prawa w zakresie ochrony przyrody przez wykonawców robót.

Po zapoznaniu się z bieżącym stanem prawnym należy podkreślić, że ustawodawca do dbałości o przyrodę zobowiązał organy administracji publicznej, osoby prawne, inne jednostki organizacyjne oraz osoby fizyczne. Jako organy odpowiedzialne za ochronę przyrody wskazał m.in. ministra środowiska, generalnego dyrektora ochrony środowiska, wojewodów, marszałków województw, dyrektorów parków narodowych, starostów. Ponadto ustawa o ochronie przyrody oraz ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przewiduje udział społeczeństwa w planowaniu działań ochronnych w obszarach chronionych, w podejmowaniu decyzji, które wymagają udziału społeczeństwa, a także w uzyskiwaniu informacji o środowisku i jego ochronie. Należy też wspomnieć o funkcjonującej na terenie parków narodowych straży parku, która wykonuje zadania związane z ochroną przyrody, ochroną mienia parków narodowych, zwalczaniem przestępstw i wykroczeń w zakresie ochrony przyrody na terenie parków narodowych. Funkcjonariusze straży parku mogą być wyposażeni w broń bojową oraz broń myśliwską i mają dość szerokie uprawnienia, m.in. mogą legitymować osoby podejrzane o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia oraz świadków zdarzeń, w celu ustalenia ich tożsamości, mogą kontrolować dowody wniesienia opłat za wstęp do parków narodowych, mogą zatrzymywać środki transportu i dokonywać ich

kontroli, kiedy zaistnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia.

Dodatkowo trzeba powiedzieć, że 30 marca br. do Kancelarii Prezydenta wpłynęła petycja tej samej treści, w której zaapelowano do prezydenta o nowelizację ustawy o ochronie przyrody. Biuro Dialogu i Korespondencji w Kancelarii Prezydenta przekazało tę petycję do rozpatrzenia do Ministerstwa Środowiska. Ministerstwo Środowiska w maju bieżącego roku rozpatrzyło tę petycję i zajęło stanowisko. W opinii Ministerstwa Środowiska postulat petycji jest nieuzasadniony, ponieważ obowiązujące przepisy ustaw, zarówno o ochronie przyrody, jak i o...

(Przewodniczący Aleksander Pociąg: Ale w tym zakresie, ponieważ mamy przedstawiciela ministerstwa, to ja bym prosił, żebyśmy pozwolili ministerstwu się wypowiedzieć, tak że...)

Dobrze, bo ja tutaj posługuję się odpowiedzią, którą zdobyłam z ministerstwa...

(Przewodniczący Aleksander Pociąg: Rozumiem, że jest negatywna. Tak?)

Tak, jest negatywna.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIĄG**

Dobrze. Dziękuję serdecznie.

(Główny Specjalista w Dziale Petycji i Korespondencji w Biurze Analiz, Dokumentacji i Korespondencji w Kancelarii Senatu Marzena Krysiak: Dziękuję.)

A ponieważ mamy gościa, jest z nami pan Łukasz Rejt, dyrektor w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, bardzo proszę o zabranie głosu.

**DYREKTOR
DEPARTAMENTU OCHRONY
PRZYRODY W MINISTERSTWIE
KLIMATU I ŚRODOWISKA
ŁUKASZ REJT**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!
Bardzo dziękuję.

Tak jak już zostało wspomniane, jednobrzmiąca petycja trafiła do ówczesnego Ministerstwa Środowiska, stąd też, biorąc pod uwagę, że ówczesne stanowisko resortu środowiska było negatywne, mnie pozostaje tylko w imieniu resortu klimatu i środowiska to negatywne

stanowisko podtrzymać. I tak jak już zostało to wspomniane, obecna ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku oraz ustawa o ochronie przyrody zapewniają wiele rozwiązań dotyczących udziału społeczeństwa w ochronie przyrody, zapewniają szeroką możliwość udziału w planowaniu działań ochronnych na terenach chronionych, a także umożliwiają wielu organizacjom społecznym funkcjonowanie w całym cyklu podejmowania decyzji. Powołanie w tej chwili kolejnej instytucji, społecznego opiekuna zieleni, analogicznej do instytucji społecznego opiekuna zabytków, wydaje się nieuzasadnione, szczególnie że prawdopodobnie w wielu przypadkach dochodziłoby do kolizji z już istniejącymi uprawnieniami różnych służb i organów. Z tego względu resort podtrzymuje negatywne stanowisko w tej sprawie. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIĄG**

Bardzo dziękuję.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos?

Pan senator Martynowski. Bardzo proszę.

**SENATOR
MAREK MARTYNOWSKI**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

W związku z tym, co usłyszeliśmy od przedstawiciela Ministerstwa Klimatu i Środowiska, składam wnioski o nierozpatrywanie tej petycji dalej.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIĄG**

Dziękuję bardzo.

Jestem dokładnie tego samego zdania. Będziemy głosować nad wnioskiem pana senatora Martynowskiego o niekontynuowanie prac nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za tym wnioskiem?

(Głos z sali: 2 senatorów na sali, jednogłośnie.)

Kto jest przeciw?

(Głos z sali: Nikt.)

Kto się wstrzymał?

(Głos z sali: Nikt.)

Proszę o podanie wyników.

(Głos z sali: 6 – za, 1 – przeciw, nikt się nie wstrzymał.)

Podaję wyniki głosowania: sześcioro senatorów było za wnioskiem o niekontynuowanie prac, jeden senator bądź jedna senatorka – przeciw.

W związku z tym nie będziemy kontynuować prac nad tą petycją.

W tej chwili przechodzimy do punktu szóstego naszego porządku obrad.

Bardzo proszę panią z Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji o zabranie głosu i zwięźle zaprezentowanie nam tej petycji.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA**

Dzień dobry. Gabriela Kopania, Dział Petycji i Korespondencji...

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Przepraszam... Bardzo dziękuję, Panie Dyrektorze, do widzenia, dziękuję bardzo.

Zapomniałem jeszcze państwu powiedzieć, że w zakresie ratyfikacji ja też podjąłem się sprawozdawania tego punktu podczas naszego plenarnego spotkania w przyszłym tygodniu. Dziękuję.

Bardzo proszę. Przepraszam, że przerwałem.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA**

Jest to petycja indywidualna, wniesiona przez pana Sebastiana Adamowicza. Jej przedmiotem

jest podjęcie inicjatywy ustawodawczej w celu zmiany ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych, w celu uporządkowania podmiotowego ustaw i ustanowienia następcy prawnego Komisji Majątkowej. Autor petycji uważa, że w ustawie o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej należy zwrot „Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej” zastąpić wyrazami „Rzeczypospolitej Polskiej”. Dodatkowo autor postuluje uporządkowanie odwołania do przepisów ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych poprzez zmianę treści art. 13 ust. 1 w ten sposób, aby brzmiał: „Majątek nieruchomy, przekazany na własność gmin w trybie niniejszej ustawy, podlega postępowaniu regulacyjnemu, o którym mowa w art. 61 i 63 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej”. Ponadto autor petycji wnosi o dodanie do ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej art. 4a, który miałby brzmieć: „W sprawach rozpoznawanych przez sąd, o których mowa w art. 4, i niezakończonych do dnia 31 grudnia 2020 r. kościelna osoba prawna może złożyć wniosek o rozstrzygnięcie sprawy przez wydanie decyzji przez ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych. Wniosek składa się do 28 lutego 2021 r.”. Zdaniem wnioskodawcy proponowana zmiana umożliwi zakończenie spraw regulacyjnych po działalności komisji majątkowej w trybie administracyjnym.

Jeżeli chodzi o stan prawny, to ustawa o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej zawiera nazwy państwa i Sejmu odnoszące się do okresu PRL, ale jakby nie ma to wpływu na jej funkcjonowanie i nie ma wątpliwości co do aktualnego brzmienia nazwy państwa polskiego.

Ustawa z 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w RP wskazuje, że komisja majątkowa kończy swoją działalność z końcem lutego 2011 r.

Jeżeli chodzi o uporządkowanie spraw po komisji majątkowej, to należy wskazać, że komisja

majątkowa została powołana jako organ właściwy do regulacji spraw majątkowych Kościoła katolickiego. Postępowanie regulacyjne dotyczące przywrócenia prawa własności albo przekazania własności upaństwowionych nieruchomości lub ich części wszczynane było na wniosek kościelnej osoby prawnej. Roszczenia można było zgłaszać do końca 1989 r., a te, które nie zostały zgłoszone do tej daty, wygasły. Komisja majątkowa została zlikwidowana, tak jak wspomniałam w 2011 r., ponieważ liczba wniosków dotyczących wszczęcia postępowania regulacyjnego drastycznie spadła.

Należy podkreślić, że likwidacja komisji majątkowej nie oznaczała likwidacji samego postępowania regulacyjnego. Jeżeli komisja majątkowa nie uzgodniła orzeczenia przed 1 lutego 2011 r., uczestnicy powstępowania mogli w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania o tym pisemnego zawiadomienia wystąpić o podjęcie zawieszono postępowania. Należy podkreślić, że czas, jaki upłynął od dnia wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego, to prawie 10 lat i większość spraw regulacyjnych została już zakończona, a te, które się toczą obecnie, rozpoznawane są przez sądy powszechne, zgodnie z art. 4 wskazanej ustawy.

Ponadto zgodnie z zasadami techniki prawodawczej nie nowelizuje się przepisów zmieniających ustawę, a tekst pierwotny ustawy.

W ósmej kadencji przedmiotem odpowiedzi ministra administracji i cyfryzacji była interpelacja poselska. Minister administracji i cyfryzacji podzielił zdanie Naczelnego Sądu Administracyjnego zawarte w postanowieniu z 2015 r. i stwierdził, że nie można przyjąć, iż brak następcy prawnego komisji majątkowej jest definitywny – kompetencje komisji majątkowej mogą być przejęte przez inny organ, jeżeli ustawodawca zawrze takie zapisy w ramach ustawy. W odpowiedzi na tę interpelację wskazano, że do sekretarza generalnego Konferencji Episkopatu Polski wystąpiono z prośbą o zajęcie stanowiska w tej sprawie i strona kościelna wyraziła wolę podjęcia rozmów.

Ostatnią kwestią, o której chciałabym powiedzieć, jest to, że do Sejmu wpłynęła petycja o tożsamej treści, tego samego autora. Miało to miejsce 30 marca, miesiąc później skierowano ją do rozpatrzenia przez Komisję do Spraw Petycji, obecnie oczekuje ona na rozpatrzenie ponieważ

przedłużono termin na jej rozpatrzenie. Została sporządzona opinia BAS, które we wnioskach wskazało, że w petycji nie wskazano potrzeb, które uzasadniałyby podjęcie proponowanych zmian. Bardzo dziękuję.

(Głos z sali: Pan marszałek się zgłasza.)

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Panie Marszałku, chwileczkę, bo mamy gościa w tej sprawie na sali, zaraz oddam panu głos. Zgodnie z naszym zwyczajem przed senatorami udzielię głosu gościom.

Pani naczelnik wydziału z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, pani Monika Piszcz-Czapla.

Bardzo proszę, Pani Naczelnik.

**NACZELNIK
WYDZIAŁU REGULACJI PRAWNYCH
W DEPARTAMENCIE WYZNAŃ
RELIGIJNYCH ORAZ MNIEJSZOŚCI
NARODOWYCH I ETNICZNYCH
W MINISTERSTWIE SPRAW
WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
MONIKA PISZCZ-CZAPLA**

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.
Wysoka Komisjo!

Odnosząc się do zawartego w petycji indywidualnej, która dzisiaj jest przedmiotem obrad komisji, postulatu zastąpienia w ustawie o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej wyrazów „Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej” na wyrazy „Rzeczypospolitej Polskiej” należy zauważyć, że w tekstach jednolitych stanowiących załączniki do obwieszczeń marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej znajdują się odnośniki, które wskazują na to, że obecna nazwa naszego państwa to Rzeczpospolita Polska, na podstawie choćby ustawy z dnia 29 grudnia 1989 r o zmianie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Niemniej jednak faktycznie wydaje się, że w tekście ustawy należałoby wprowadzić, dla celów porządkujących, aktualną nazwę państwa. Ze strony ministra spraw wewnętrznych i administracji mogę zadeklarować, że przy kolejnej nowelizacji ustawy minister taką propozycję zgłosi.

Omawiając zaproponowaną w petycji zmianę ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, tj. dodanie nowej jednostki redakcyjnej, na podstawie której minister spraw wewnętrznych i administracji stałby się następcą prawnym komisji majątkowej, w pierwszej kolejności należy zauważyć, co było już podkreślone, że zgodnie z tą ustawą z 16 grudnia 2010 r. komisję majątkową zniesiono z dniem 1 marca 2011 r., jednakże ustawodawca w art. 4 przewidział, że w sprawach niezakończonych, w których komisja majątkowa nie uzgodniła orzeczenia bądź też nie rozpatrzyła wniosków o wszczęcie postępowania regulacyjnego, uczestnicy postępowania mogą wystąpić do sądu powszechnego o zasądzenie roszczenia. Ministerstwo nie dysponuje danymi dotyczącymi liczby tych spraw toczących się przed sądami powszechnymi.

Należy tutaj mieć na względzie jedną, podstawową rzecz. Otóż zniesiona komisja majątkowa stanowiła organ rządowo-kościelny, w którego skład na zasadzie parytetów wchodził przedstawiciel zarówno ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, jak też Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski. Zatem wprowadzenie ewentualnej zmiany musiałoby odbyć się w drodze współpracy Rady Ministrów z Kościołem katolickim. W związku z tym postulat zaprezentowany w tej petycji nie może zostać zrealizowany.

W kontekście propozycji zmiany art. 13 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawy o pracownikach samorządowych zauważyć trzeba, że jest ona zasadna, ma również charakter porządkujący. Dlatego minister również zadeklaruje, że przy najbliższej nowelizacji ustawy z dnia 10 maja 1990 r. będzie postulował wprowadzenie proponowanej zmiany. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Trzymamy za słowo co do tego pierwszego punktu. Dziękuję za tę deklarację. Pan marszałek Borusewicz ma głos. Bardzo proszę.

Panie Marszałku, czy pan marszałek mnie słyszy? Panie Marszałku, my nie słyszymy pana marszałka. Może chodzi o...

(*Senator Bogdan Borusewicz*: Teraz chyba już dobrze...)

Teraz jest dobrze.

**SENATOR
BOGDAN BORUSEWICZ**

Dobrze.

Panie Przewodniczący, praca tej komisji majątkowej to była taka specjalna ścieżka dotycząca zwracania czy rekompensowania utraconych dóbr...

(*Przewodniczący Aleksander Pocij*: Panie Marszałku, mamy prośbę: troszeczkę głośniej, bo słabo pana słychać.)

Komisja majątkowa i jej praca to była specjalna ścieżka stworzona dla Kościoła katolickiego do zwrotu dóbr zabranych albo do rekompensaty za te dobra. Ona podlegała w związku z tym bardzo dużej, ostrej krytyce – wszyscy inni musieli wkraczać na drogę sądową, a tutaj została specjalna ścieżka stworzona. Ta petycja ma na celu jakby powrót do tej komisji majątkowej, która zakończyła swoją działalność 9 lat temu. Ja uważam, że to jest zła droga, nadal są możliwości dochodzenia przez Kościół, na drodze sądowej... Inne podmioty też mają taką możliwość.

Ja składałem wniosek o niekontynuowanie pracy nad tą petycją. A jeszcze, na marginesie...

(*Przewodniczący Aleksander Pocij*: Dziękuję bardzo.)

A jeszcze na marginesie...

(*Przewodniczący Aleksander Pocij*: A, to bardzo proszę, oczywiście.)

Ta ustawa jest z maja 1989 r. Oczywiście miało to związek z wyborami, z tymi pierwszymi w znacznej części demokratycznymi wyborami, bo przecież wybory były miesiąc później. Tak że dla mnie ocena polityczna tej ustawy, niezależnie od strony merytorycznej, jest jasna. Uważam że to była błędna droga do zwracania tych dóbr, ona różnicowała podmioty, które się ubiegały o zwrot dóbr, majątków czy obiektów. Tak więc ta ustawa ma także charakter historyczny. Jeżeli ministerstwo chce tutaj dokonać zmian, to powinno dokonać zmiany, także jeśli chodzi o datę ustawy. W 1989 r., jak sobie przypominam, państwo, którego byliśmy obywatelami, nazywało się w skrócie PRL – Polska Rzeczpospolita Ludowa. Trudno abstrahować... mówić, że tego okresu nie było. To na marginesie.

Powtarzam: składam wniosek o niekontynuowanie pracy nad tą petycją.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Bardzo dziękuję.

Czy ktoś jeszcze z państwa senatorów chciałby zabrać głos? Nikt nie poprosił o głos.

Ja się dołączam do tego, co mówił pan marszałek Borusewicz w zakresie, powiedziałbym, bardzo wielu kompromitujących rzeczy, które narosły przez lata wokół komisji majątkowej. Wszyscy zdajemy sobie sprawę jak kontrowersyjne rzeczy, które bardzo często, wielokrotnie wiodły nawet do wszczynania spraw karnych, narosły wokół tej komisji.

Poddaję wniosek...

(*Senator Joanna Sekuła: Mogę zadać jedno pytanie, Panie Przewodniczący?*)

Tak, oczywiście. Przepraszam. Bardzo proszę, Pani Senator.

SENATOR
JOANNA SEKUŁA

Dziękuję.

Ja chciałabym tylko zapytać panią, czy jest jakiś przewidywany czas rozpoczęcia prac nad nowelizacją tej ustawy.

NACZELNIK
WYDZIAŁU REGULACJI PRAWNYCH
W DEPARTAMENCIE WYZNAŃ
RELIGIJNYCH ORAZ MNIEJSZOŚCI
NARODOWYCH I ETNICZNYCH
W MINISTERSTWIE SPRAW
WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
MONIKA PISZCZ-CZAPLA

Aktualnie takie prace nie toczą się i aktualnie nie są planowane. To jest jakiś bliżej nieokreślony czas.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo, Pani Naczelnik.

Poddaję pod głosowanie wniosek marszałka Borusewicza.

Kto z państwa jest za wnioskiem o niekontynuowanie prac nad tą petycją?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Jaki mamy wynik?

(*Głos z sali: 7 głosów za, 0 – przeciw, 1 senator wstrzymał się od głosu.*)

1 senator wstrzymał się od głosu, 7 głosów za.

Komisja zdecydowała o niekontynuowaniu prac nad tą komisją.

I przechodzimy do punktu siódmego.

Proszę panią z Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji o zabranie głosu.

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Dziękuję, Pani Naczelnik. Do widzenia.

Bardzo proszę.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MARZENA KRYSIAK

Petycja została wniesiona przez pana Marka Nowaka, który zaproponował zmianę ustawy z dnia 16 kwietnia br. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, tzw. Tarczy 2.0.

Autor petycji proponuje, aby umożliwić niektórym kredytobiorcom zawieszenie spłaty kredytów bankowych. W uzasadnieniu podkreśla, że zaproponowane przez banki tzw. wakacje kredytowe nie spełniają oczekiwań kredytobiorców, a czasami finalnie wiążą się z dodatkowymi obciążeniami dla kredytobiorców.

Autor petycji proponuje, aby do ustawy z 16 kwietnia br. dodać nowy przepis, a w nim zawrzeć następujące informacje. Zawieszenie kredytu odbywałoby się na wniosek kredytobiorcy, który to wniosek nie wymagałby uzasadnienia. Bank mógłby zamieścić na okres 3 miesięcy spłatę kredytu. Za kredytobiorców objętych tym przepisem uważałoby się konsumentów oraz przedsiębiorców, którzy zatrudniają nie więcej niż 9 osób według stanu na dzień 29 lutego 2020 r. Umowy, które objęte byłyby zawieszeniem, i terminy zapłaty rat podlegałyby przedłużeniu o okres zawieszenia. W okresie zawieszenia nie byłyby naliczane odsetki ani żadne inne koszty wynikające z umów kredytu. W okresie

zawieszenia umowy nie mogłyby zostać rozwiązane ani zmienione inaczej niż na mocy porozumienia stron.

Zdaniem autora petycji proponowana zmiana przepisów w dobie epidemii koronawirusa wpłynęłaby na poprawę sytuacji finansowej konsumentów i niektórych przedsiębiorców, którzy zaciągnęli kredyty.

W ramach analizy tej petycji należy podkreślić przede wszystkim następujące kwestie. Jest to petycja złożona w dniu 9 kwietnia br., dotyczy ustawy z 16 kwietnia br., tzw. Tarczy 2.0, a w międzyczasie, a konkretnie 19 czerwca 2020 r., została uchwalona – i weszła w życie – ustawa o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Ta ustawa z 19 czerwca wprowadziła regulację, która umożliwiła kredytobiorcom samodzielne zawieszenie wykonywania umów kredytowych. W ustawie zawarto następujące rozwiązania. Uprawnienie do czasowego zawieszenia spłaty przysługuje kredytobiorcy, który jest stroną umowy o kredyt konsumencki, hipoteczny lub bankowy, gdy kredytobiorcą jest konsument, a warunkiem jest utarta przez niego pracy lub innego głównego źródła dochodu po dniu 13 marca 2020 r. Jednocześnie wakacje kredytowe znajdują zastosowanie wyłącznie do umów kredytowych zawartych przed dniem 13 marca 2020 r., jeżeli termin zakończenia okresu kredytowania określony w umowach przypada po upływie 6 miesięcy od tej daty. Ustawa stanowi również, że zawieszenie odbywa się na wniosek kredytobiorcy z chwilą jego doręczenia, a zawieszenie dotyczy zarówno części kapitałowej, jak i odsetkowej. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Bardzo dziękuję.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Nie pozostaje mi nic innego jak samemu zabrać głos. Nie mam żadnej wątpliwości, że postulaty, które zostały zgłoszone, polegają na prawdzie i odzwierciedlają kłopot i poważne obawy bardzo wielu naszych obywateli. Problem polega na tym, że nie mamy takiego instrumentarium

w naszej komisji, żeby móc zmierzyć się ze skutkami takiej regulacji. Oczywiście można by było poprosić Ministerstwo Finansów o ocenę tej propozycji. Jeżeli państwo się zgodzą, to ja bym tak zaproponował...

Tak? Bardzo proszę.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MARZENA KRYSIAK

Jeżeli mogłabym dodać... Ustawa, tzw. tarcza 4.0 realizuje postulat petycji. Czyli sprawa jest jakby załatwiona.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

No, to jest dosyć ważna informacja.
(*Głos z sali: Zgłasza się pan marszałek.*)

Panie Marszałku, jak pan marszałek słyszał, ta propozycja, którą została zawarta w tej petycji, została już zrealizowana.

Ale bardzo proszę...

(*Senator Bogdan Borusewicz: Właśnie w tej sprawie mam...*)

A, to bardzo proszę, Panie Marszałku. Proszę zabrać głos.

SENATOR
BOGDAN BORUSEWICZ

Czy na pewno została zrealizowana? Z informacji, którą usłyszałem, wynika, że ta petycja zawiera postulaty znacznie szersze niż rozwiązania w ustawie z marca. Czy ta ustawa z marca dotyczy także kredytobiorców indywidualnych? Pytanie do naszej legislatorce. Bo ta propozycja jest znacznie szersza.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Poproszę o udzielenie odpowiedzi panią, która nam sprawozdaje tę petycję.

Bardzo proszę.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MARZENA KRYSIAK

Autor petycji proponuje znowelizowanie ustawy z 16 kwietnia. Ustawa z 19 czerwca br. realizuje postulat tej petycji.

SENATOR
BOGDAN BORUSEWICZ

W jakim zakresie? Dotyczy to także osób indywidulanych, czy tylko przedsiębiorstw?

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MARZENA KRYSIAK

Ustawa z dnia 19 czerwca o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych na zapewnienie płynności finansowej przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o zmianie niektórych innych ustaw... Tak jak mówiłam, ona wprowadza regulację, która dotyczy korzystania z tzw. wakacji kredytowych. Uprawnienie do czasowego zawieszenia spłaty przysługuje kredytobiorcy...

(Senator Bogdan Borusewicz: Ale chodzi o przedsiębiorców. Tak? Usłyszałem, że przedsiębiorców.)

Nie, konsumentowi.

(Senator Bogdan Borusewicz: A, konsumentowi...)

Konsumentowi również. Warunkiem w przypadku konsumenta jest utrata pracy lub innego głównego źródła...

(Senator Bogdan Borusewicz: To chciałem usłyszeć.)

To wystarczy. Tak?

(Senator Bogdan Borusewicz: Tak.)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

W związku z tym, co usłyszeliśmy przed chwilą, składam wniosek o niekontynuowanie prac nad tą petycją. Zakres jej zainteresowania został, powiedziałbym, wyczerpany przyjętą, również przez nas, ustawą.

Kto z państwa senatorów jest za moim wnioskiem?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Jednogłośnie, 8 głosami za, komisja podjęła decyzję o niekontynuowaniu pracy nad tą petycją.

Poproszę przedstawicielkę Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji o scharakteryzowanie petycji, którą mamy w punkcie ósmym.

STARSZY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MONIKA RUSZCZYK

Dziękuję bardzo. Monika Ruszczyk jeszcze raz.

Petycja jest petycją indywidulaną, wniesioną przez pana Sebastiana Adamowicza. Petyjodawca wnosi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny oraz zmiany ustawy z dnia 22 kwietnia 1964 r. w sprawie wstrzymania biegu przedawnienia w stosunku do sprawców najcięższych zbrodni hitlerowskich popełnionych w okresie II wojny światowej w celu uporządkowania przepisów ustaw.

Petycja zawiera 2 postulaty. Pierwszy odnosi się do zmiany treści art. 11 §2 ustawy – Przepisy wprowadzające Kodeks karny, a chodzi o zastąpienie w tym przepisie zwrotu „ustawy karnej skarbowej” frazą „kodeksu karnego skarbowego”. Drugi postulat zawarty w petycji dotyczy zmiany treści art. 1 ustawy w sprawie wstrzymania biegu przedawnienia w stosunku do sprawców najcięższych zbrodni hitlerowskich – poprzez zastąpienie w tym artykule wyrazów „86 i 87” wyrazami „101–103”.

W ocenie autora petycji niezbędne jest uporządkowanie przepisów wskazanych ustaw, gdyż odwołują się do uchylonych przepisów. I cytat z petycji: „Warto zauważyć, że art. 11 przepisów wprowadzających kodeks karny był już zmieniany w 2009 r., a ustawa z 1964 r.

odwołuje się do przedwojennego kodeksu karnego Makarewicza”.

Przejdę do omówienia stanu prawnego. Jeśli chodzi o pierwszy postulat, to ustawa – Przepisy wprowadzające Kodeks karny w art. 11 §2 odwołuje się do właściwości stosowania przepisów ustawy karnej skarbowej określających wysokość orzekanych grzywien.

Co do drugiego postulatu, to ustawa w sprawie wstrzymania biegu przedawnienia w stosunku do sprawców najcięższych zbrodni hitlerowskich popełnionych w czasie II wojny światowej w art. 1 stwierdza, że w stosunku do sprawców, którzy działając we współpracy z władzami państwa niemieckiego lub z nimi sprzymierzonego, brali udział w dokonywaniu zabójstw ludności cywilnej albo osób wojskowych lub jeńców wojennych, termin przedawnienia tej zbrodni nie biegnie, jeżeli nie wszczęto lub nie prowadzono postępowania karnego na skutek nieujawnienia lub nieujęcia sprawcy albo niewydania sprawcy przebywającego za granicą. Do ustalenia rozpoczęcia biegu przedawnienia, o którym mowa... Art. 1 tej ustawy odwołuje się do art. 86 i 87 rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej z 1932 r. – Kodeks karny. Przechodząc na grunt tego rozporządzenia prezydenta z 1932 r. – Kodeks karny, chcę dodać, iż w art. 86 wskazano przesłanki czasowe, które stanowią podstawę do stosowania przedawnienia w przypadku wszczęcia postępowania karnego. W przypadku zbrodni, za którą grozi kara śmierci lub dożywotniego więzienia, to jest 20 lat, w przypadku zbrodni innej – 10 lat, a 5 lat w przypadku, gdy czyn ten stanowił występki. W art. 87 tego rozporządzenia zostały ujęte ramy czasowe stanowiące podstawę braku możliwości wydania wyroku skazującego.

Pragnę zauważyć, że to rozporządzenie prezydenta Rzeczypospolitej uchylone zostało ustawą z dnia 19 kwietnia 1969 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny. Ustawa z 1997 r. – Przepisy wprowadzające kodeks... Przepraszam, ustawa z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny zawierała rozdział 11 zatytułowany „Przedawnienie”. Ten rozdział zawierał przepisy dotyczące wskazania okresów przedawnienia w podziale na rodzaj i wagę czynu zagrożonego różną wysokością orzekanej kary. W art. 105 §1... Zgodnie z tym artykułem przepisów art. 101–103 nie stosuje się do zbrodni przeciwko pokojowi, ludzkości i przestępstw wojennych. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Wydaje mi się, że należało rozpocząć od tego ostatniego zdania. Abstrahując od tego, że dosyć krótka matematyczna rozrywka wskazuje, że nawet ci, którzy mogliby popełnić te zbrodnie w 1945 r., w tej chwili muszą mieć ponad 90 lat... Tak więc gdyby to w ogóle miało sens, dotyczyłoby bardzo małej liczby ludzi, jeżeli kogokolwiek.

Ja składam wniosek o niekontynuowanie pracy nad tą petycją.

Czy ktoś z państwa senatorów chce zabrać głos na ten temat? Nie widzę zgłoszeń.

W związku z tym zarządzam głosowanie.

Kto z państwa senatorów jest za moim wnioskiem?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

8 głosów za, nikt nie był przeciw.

Nie będziemy kontynuować prac nad tą petycją.

W tej chwili będziemy rozpatrywać punkt dziewiąty.

Bardzo proszę o krótką charakterystykę tej petycji.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA**

Gabriela Kopania, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna, wniesiona przez pana Marka Nowaka, a chodzi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych polegającej na zniesieniu podatku od zysków kapitałowych lub ograniczeniu zniesienia do inwestycji dłuższych niż 12 miesięcy.

Autor petycji wskazuje, że podatek od zysków kapitałowych został wprowadzony w 2002 r. i wynosił 20%. W 2004 r. ten podatek został obniżony do 19%, ale objęto nim również dochody z innych form inwestycji kapitałowych. W opinii autora petycji – cytuję – „przy niskich stopach

procentowych, rekordowo niskim oprocentowaniu lokat bankowych oraz zamiarze pompowania publicznych dziesiątek miliardów złotych (pieniędzy wszystkich Polaków) w podmioty komercyjne (tzw. tarcza antykryzysowa) za wysoce niesprawiedliwe należy uznać utrzymywanie wysokich obciążeń fiskalnych wobec ludności, szczególnie że podatek ten często dotyczy oszczędności już raz opodatkowanych (np. dochody z pracy)". Według autora petycji opodatkowanie zysków kapitałowych zniechęca do oszczędzania i inwestowania na rynku kapitałowym.

Jeżeli chodzi o stan prawny, to ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych w art. 17 wskazuje katalog przychodów uznawanych za przychody z kapitałów pieniężnych. Nie będę wymienia, czym są te przychody. Na mocy art. 30 ust. 1 od uzyskanych dochodów pobierany jest 19% zryczałtowany podatek dochodowy.

Chciałabym zwrócić uwagę na kilka faktów. Do Sejmu złożono tożsamą petycję, 30 kwietnia skierowano ją do Komisji do Spraw Petycji, a 7 sierpnia przedłożono termin jej rozpatrzenia. Również do Ministerstwa Finansów wpłynęła petycja o podobnej treści, powiązana z prezentowaną, tego samego autora. Chodziło o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie całkowitego zniesienia albo obniżenia stawki podatku z 19% do 9%.

15 czerwca Biuro Analiz Sejmowych sporządziło opinię dotyczącą petycji i wskazało, że zawarta w petycji propozycja oparta została na trafnym rozpoznaniu obowiązującego stanu prawnego. Postulat zniesienia podatku od zysków kapitałowych odnoszącego się do inwestycji dłuższych niż 12 miesięcy pozostaje częściowo zbieżny ze stanowiskiem wyrażonym w uchwale nr 114 Rady Ministrów z 2019 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju rynku kapitałowego.

W tym miejscu trzeba wskazać, że do Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji wpłynęło stanowisko Ministerstwa Finansów, funduszy i polityki regionalnej, w którym wskazuje się, że obecnie obowiązują Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020, ale z perspektywą do roku 2030, oraz Strategia Rozwoju Rynku Kapitałowego. Ministerstwo podkreśla, że obecnie trwają prace nad zmianami legislacyjnymi w ramach realizacji wymienionych przeze mnie strategii. Ministerstwo podkreśla również, że nie planuje wprowadzenia ulg i zwolnień ani obniżenia stawki podatkowej

dotyczących przychodów z kapitałów pieniężnych w szerszym zakresie niż wynikające z wymienionych przeze mnie tych 2 strategii.

Ministerstwo finansów podkreśla, że wprowadzenie jakiejkolwiek preferencji podatkowej wymaga wszechstronnej analizy ekonomicznej i społecznej, a jej wprowadzenie możliwe jest tylko wówczas, gdy skutki w postaci zmniejszenia wpływów do budżetu państwa pozwoliłyby na realizację celów, które w konsekwencji stworzyły długotrwałe mechanizmy do dalszego rozwoju gospodarki państwa i poprawy życia polskich obywateli. Bardzo dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY ALEKSANDER POCIEJ

Bardzo dziękuję.

Mam sygnał, że zgłaszał się, by zabrać głos, pan marszałek Borusewicz.

Bardzo proszę, Panie Marszałku.

SENATOR BOGDAN BORUSEWICZ

Ja uważam, że ta petycja idzie w dobrą stronę. No, oczywiście ona jest, powiedziałbym, niezgodna z fiskalizmem państwa, ale ja uważam, że odchodzenie od tego fiskalizmu, szczególnie w sytuacji, kiedy trzeba wspierać działania w kierunku oszczędzania przez Polaków, czyli inwestowania w oszczędności, jest warte rozważenia.

Ja bym złożył wniosek o opinię Ministerstwa Finansów i Związku Banków Polskich co do postulatów zawartych w tej petycji. Trzeba wiedzieć, jakie byłyby koszty, jeżeli chodzi o podatki, i jak to wpłynęłoby na zwiększenie możliwości inwestycji w oszczędności naszych rodaków. Moja intuicja podpowiada, że wpłynęłoby to pozytywnie, tym bardziej że w tej chwili zyski czy oszczędności są na poziomie zerowym, a może nawet minusowym. Oszczędności – tak oceniam intuicyjnie – odpływają, ludzie próbują inwestować w innych miejscach, choćby w nieruchomości, co jest widoczne. Ja bym tej petycji nie przekreślał, poprosiłbym o opinie Ministerstwa Finansów i Związku Banków Polskich. Ministerstwa finansów dlatego, że chciałbym usłyszeć, w jakim kierunku idą prace. Jak słyszałem, jakieś prace trwają. Kiedy zostaną zakończone

nie wiadomo... Zdaje się, że ad Kalendas Graecas zakończenie tych prac nastąpi. Ale ponieważ ministerstwo pracuje nad jakimś rozwiązaniem idącym w tym kierunku, ja bym chciał usłyszeć, jakie to rozwiązanie miałyby być – po to, żeby podjąć decyzję, czy pracujemy dalej nad tą petycją czy nie.

Tak że ja bym proponował, po uzyskaniu opinii, jeżeli one będą zadowalające... Wtedy moglibyśmy podjąć decyzję o kontynuowaniu prac. Najpierw wystąpmy o opinie Ministerstwa Finansów i Związek Banków Polskich.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Pani chciała zabrać głos.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA**

Tak, chciałam podkreślić, że do Ministerstwa Finansów wpłynęła petycja tego samego autora, powiązana z tą prezentowaną przeze mnie. W petycji złożonej do Ministerstwa Finansów był postulat o obniżenie podatku z 19% do 9%. To po pierwsze.

Po drugie, mamy opinię Ministerstwa Finansów, bardzo aktualną, z 13 listopada. Opinia ta została przekazana do Komisji Praw Człowieka,

Praworządności i Petycji i dotyczy prezentowanej petycji, nawet w treści jest jej numer. Tak że myślę, że jeżeli chodzi o opinię Ministerstwa Finansów, to ona już jest. Bardzo dziękuję.

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Jest, jak rozumiem, negatywna.)

Tak, jest negatywna.

(Senator Bogdan Borusewicz: To do Związku Banków Polskich...)

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Ja przychyliam się do propozycji pana marszałka, żebyśmy zawiesili pracę nad tą petycją i wystąpili do Związku Banków Polskich w tej sprawie. Aczkolwiek nie robiłbym sobie zbyt wielkich nadziei, gdyż procedujemy w tej chwili dokładnie odwrotnie... Przed chwilą się zakończyło, a może jeszcze trwa posiedzenie komisji budżetu i finansów, na którym był omawiany rządowy projekt podniesienia podatków, opodatkowania podwójnego spółki komandytowej. Mogę się domyślać, jakie będzie stanowisko rządu i popierającej go większości.

To powiedziawszy, rozumiem, że nie ma sprzeciwu, żebyśmy wystąpili do banków polskich i zawiesili, do czasu uzyskania odpowiedzi, prace nad tą petycją...

To wyczerpuje porządek naszego dzisiejszego posiedzenia.

Chciałbym wszystkim bardzo podziękować. Dziękuję paniom z Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji za opracowanie petycji i przedstawienie ich nam. Dziękuję wszystkim.

Zamykam posiedzenie komisji. Do widzenia.

(Koniec posiedzenia o godzinie 15 minut 10)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy